Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРОДЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай обкома,
Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Советеи Министрий Советеи орган
(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера денз • ШИНАРА, 5 март, 1973 шу. • № 28 (5291). Ах 2 кеп.

ТХА КЪАХЬЕГАМА БЕРКАТ— ХЬОНА, ДАЬХЕ

Производства экономически эффективность лакхъяра дола кердадараш производствана кхъехкухьара хьинаре кхаьхьеган ба «Производственно управление рационализаторашт новаторашт. Цар телача рационализаторски предложенеган цхьайолча установкайн къаьст-къаьстача узлайн лиIгIа / пайда эш. Цу предложене шера производствана 24655 сом пайда бу.

Иштта бокхла лоарХIам болаш рационализаторски предложени елар йиъалгIча цеха начальника Перфенъев Ивана.

Творчески кха а хьегаш рационализаторски балха тIа хьинаре дакъа лоаташ ва цига 85 болхлои специалисти. Цар шоай хьинар кхо ца деш кхъьегаш хилла тешна деш да дIадахача шера пар кийч а яь 211 рационализаторски предложени производствана цхьаьнга хIоттаделлина 402 эзар сом пайда баьб. Иштта дика кхаьхьарах СССР мехкадатта промышленность министерства соавторикъа 400 сом шоллагIа 300 сом премин а елар управление рационализаторашта.

Кхаьста дика кхаььет рационализаторашна пятилетка кхоачашъ шера. Ер шу долделачу денз цар кийчъашъ 30 предложени парех 26 рационализаторски предложени ши изобретении тIамаьхьа производствана цхьаьнга йиъашъ. Уьх шера массеех рационализаторски предложени а ен- низ цу лоарХIамерча балха тIа хьинаре къаьхьегаш ва слесарь, рационализатор Феденко Виктор, аккумуляторник Андросов Васи- лиI, машинист Даудов Йовкъан

г. ЛУКЬЯНОВ.

ДIадахача шера планал совгIа 1190 кубически метр хьу а хийтъ- яь дика лаьолаьяьл ен шу Назрабийски лесхоза болхлоша. Цар дола деннад дьалхача квартала плач хаьал ятт да хьалха кхоачашъе. Шолг денна деш да уж. Февраль бетта план хаьал кьаьхь 23 феврале кхоачашъйр лесхоза коллективо. Уж толамаш доIхаза хьинаре къаьхьегаш белгалбаьина бу цига болхло Късакова Зина, станочник Аушев Вадим, хьу кийчъера бригада бригадир Кушийкий Якоб, шофер Даьтров Замирхан, кхыбараш. Цар хIара смегарIа нормаш 110—120 процинт кхоачашъю.

Г. БАГАУДИНОВ.

ЛЕНИНСКИ ПАРТИЙНИ БИЛЕТ

Владимир Ильич Ленина, Коммунистически парти, Советски паччахьалкхе хьаьчун, къаьхьеган- хой сийлахь - воннхача баьчча цIерагIча № 00000001 йолча партийни билета кулгIаздеш воллл КПСС ЦК-Генеральни секретарь новкъост Л. И. Брежнев.

* * *

В. И. Ленина цIерагIа партийни билет яздеча хана КПСС ЦК заседанеи залс ба партеи правительствеи муагIалхой.

(Фототелеграфда дахкийтад сурташ).

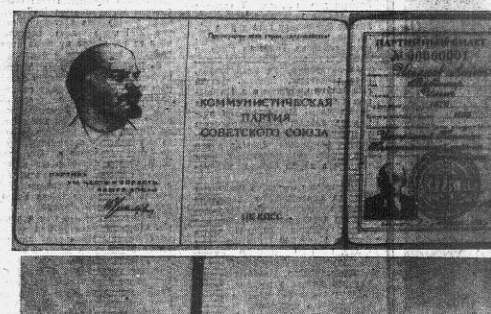

НОВКЪОСТА Л. И. БРЕЖНЕВНА ПАРТИЙНИ БИЛЕТ ДIАДАЛАР

1 марта дIадолалаь, партийни документаш хуьнар — Советски Союза Коммунистически парте вахаре, хIара коммуни- стана вахаре йоккхча собрани- ца. Коммунисташа, берригача советски наха тIоаргIа деган гIоздашна, рыьза хьинаш къоабалбеш тIаийлар хьалха- гIа денз хьайоагIача традицеи- гIа 1973 шера арадалъина но- мер цIаI йолча партийни билет КПСС ЦК Владимир Ильич Ленина — Коммунистически партии Советски паччахьалкхеи хьаьчун а цар баьчча а цIерагIа яздеь хиларах бола хоам. Шек ца боалаш цун идеиштен васкеташтен тешаме йолча вай партс КПСС Центральни Комитета, цун Политбюро кулгалда ленински паьхьагIа Коммунизма кердача котоланошка дуг советски халкъ.

2 марта КПСС Центральни Комитете № 00000002 йолча партийни билет дIаделар КПСС ЦК Генеральни секретарь новкъоста Леонид Ильич Брежневна. Билет дIаделар КПСС ЦК аппарата парткома секретаря И. И. Козлова.

Новкъоста Л. И. Брежнева партийни билет дIалуча хана цига бар КПСС ЦК секретаташ.

Партийни билет ше дIаздаш новкъоста Л. И. Брежнева зегIара баркал аьлар Центральни Комитетан сийлахь - йокхуча ленински партеен КПСС Центральни Комитета секретарала болх бе шиъ сий дарахи шийх бокхха тешам бо- ларахи.

Цу хана цо аьлар, хьалхагIа а саина, Ленина сийлахь - докхача гIулакхага, Коммунистически партс идеалашца, со- ветски халкьага, коммунизма гIулакхага латтарга ше.

Ленински васкеташта тешаме хилар

Коммунисташ, берригача советски нах а саина, чIоагIа гIаздахар 1 марта КПСС Центральни Комитете 1973 шера об- разецах дола номер цаI йола партийни билет вай парти хьа- ъьчен цун баьччан Владимир Ильич Ленина цIерагIа яздаьь- гаI а цу бидета КПСС ЦК Генеральни секретара новкъоста Л. И. Брежнева кулгI яздьаьта а шолшта хIйча.

Цу дезача дийнахь ТАСС корреспондента парте ветера- нашкара дийхар партийни до- кументаш цунга долдалаяца дувзаденна шолшта хетараш дуьнилга. Ер да цар дийнар:

А. И. Беленец, 1903 шера денз КПСС член:

Дожкха яраз кхаьчад сога партеца волаш 70 шу дакхха- рах, цун идеалаш кхоачашъюр духьа, къаьхьагIмохо яраз ба- хьан, долаш къоасан лоаттаба- рах. ДегIаьхара ерригача эта- пашка, Ленина указанеш теш- ташже кхоачаш а ен, КПСС-о, цун Центральни Комитето мас- саза а йоаккхо яьй парте муга- раш деналеи кхотдаденнен хи- лийтара. Парти дIахо чIоагIье, коммунистий дьинари дисцип- линен айе лаьрхIа да хIанз дIадоладенна партийни биле- таш хуьнар.

ЧIоагIа гIаздахар тIо масса- за а хьайоагIача традицеIга кердача образецагIа дола но- мер цаI йола партийни билет цай заман этгара хьинарча коммуниста — Владимир Иль- ич Ленина цIерагIа яздаьь- ьина хьаьсача. Цу билета кулгI яздьаьь КПСС ЦК Сент- ральни секретарь Леонид Иль- ич Брежнева. Ираз долаш да тIадуккхача коммунисташа лярах кердача образецагIа долча партийнета тIа В. И. Ленина, вай парти хьаьчун цун баьччан сурт латташ хила- рах. Билета тIа отгадьаьь: Парти — вай заман хьаьчаь, сиб, ахь-хьоца яхча Владимир Ильича деношша коммунисташ- та даим дагаэхIатгарга КПСС мугIарашта юкъе баларна. цар шоашта тIаийлача безаме- тахIумаш хьаьхьеь, молларIа поста тIа къаьхьеган ше вале а комму- нисто ший дега, шиъ сиз дьаьхьаьл кхъьедьайта деза, из ленински Центральни Комитет- то хьехъача тайнара, къаьхьар- гара доагIар а кхы а чIоагIа- гIа шийгара доагIар а дIоза хьаьдьаш хилд везаш хилара хьаьчьаьхьара хIинаш.

Т. Ф. Людвинская, 1903 шера денз КПСС член:

— шекварвоаьаш КПСС-а, ленински васкеташта тешаме хилара тешал деш а башха- дика традиции: партийни доку- менташ хуьдуча хана номер цаI йола партийни билет Влади- мир Ильич Ленина цIерагIа яздьаьь.

ТIома, парте ветераншта, дика хет Коммунистически парте чурчен арахьарчен по- литикана, дерригача гIулак- хашта-лардеш яздаш ленински идеаш, уйлаш, васкеташ бIар- гагIуш, партийни вахара ле- нински норманш цун Централь- ни Комитето, КПСС ЦК Поли- тбюрос дерригача кхоачашъ- еш хилар бIаргагIуш хилар.

ПАРТИЙНИ БИЛЕТАШ КПСС ЦК ПОЛИТБЮРО ЧЛЕНАШТА, ПОЛИТБЮРО ЧЛЕНАЛЛА КАНДИДАГАШТА, ЦК СЕКРЕТАРАШТА ДIАДАЛАР

Партийни организацеихь партийни билеташ дIаделар КПСС ЦК Политбюро членаш- та, КПСС ЦК Политбюро чле- налла кандидаташтга, КПСС ЦК секретараштга. (ТАСС).

Дизза кхоачашде колхоза устав

КОЛХОЗА ОТЧЕТНИ СОБРАНЕРА

Колхоза устав тешшамен нийсеи кхоачашдар — юртбоахамза производства дерригача тех- кьошка толам балара бола бизза тешам.

ДIалаьача юртбоахама шера- рах лаьца колхоза председате- ля Михаил Поликарпович Сав- ченкос яьча «Червленский» колхоза отчетни доклада тIа а колхозхоша шоша дьча къа- мьалашка а керттера уйла тIа- йохийташ хиннар йиъалгIча пятилетка хоалъмбеш долча шера лаьттанцареи хьайбашка- реи продукци дуккха а лукхэ- гIа йоаккхинга, дерригача пятилетка хIинал хьалха кхоачашъе- ра чIоагIа лард кийчъера дар.

Доклада тIа йоалаьяьча цифрашкара колхозхоша хайра, дIадахача шера хиоттама хьа- лаш хилд хиннадолларгаеча э, механизаторашеи кхаш лела- дерашеи ялат дакхкара план кхоачашъьлта, дуга, сом, бал- цалларш кхедара плановни за- дални тешхкоачашъьлта. Дика кхоачашъьл хьайбай продукт- таш йоахилга а.

Отчетни шера колхоза кассе хьачухьаьчар 2 839 эзар сом — планан эхлаеп 357 эзар сом дуккхагIа. Уж-хIаваь дог гIоз- доахаш да. ЦIьабакъьла, доклади ка а къамьалаш дьча- ъа ораторашца а шоай керттера уйла тIаерзайир кхъастадеина дисача дешашта, пайда эиаша дисача резервашта. Хьалта уж колхозе хьашт мелд а я.

Хьаэнарда вай, масала, кхашкара хьуъкъам лахьбар, хьайбай продуктиность айир саина дола решаш. ЦIьаьтар- рарча хьалашка болх беш бо- лашъеха я, шоллагIча трактор- но - кхаш леладелча бригада планан совгIа 3799 центнер ялат дьаьхьаь, хIьаьта цхьа- лагIча бригада 129 центнер, кхоалагIча — 858 центнер эшаш дьаьхьаь.

Уж тайна ~башкалоаш я комсаш кхеррий балха тIа я. Цун комсаш лелаеча шоллагIча бригада 721 тонн гайдолташ гулдьаь, план 109 процент кхоачаш а ен, хIьаьта цхьа- лагIча бригала — 627 тонн. Цо гулъе еэачул 70 тонн гаргIа е аланагIча 20 процент кIезигагIа гулъьяь комсаш.

Бе-бе синнад доакъьараш кийчъера гIулакхаш я. Шол- лагIнен йиъалгIнен производ- ственни бригадашца планал совгIа 984 тонн гIоза доакъьараш кийчъьяь, хIьаьта цхьоалагIнен кхоалагIнен бригадаша —кийч- де деэарел 575 тонн кIезигагIа.

ХIьаьта хьайбай продуктив- ность лакхъяр санна дола лоар- хIаме дош цъайийача? Хьалхэ- латтача жалуй бригадашна тIаьа кхоачашдьяь юбилеин социа- листически деиъараш — тхо дакккара санна. Іодхарий хъ- тилийтара а. ХIьаьта а дукккха- ча жа лелатераша шоай лекхаа- ран метгел, планан залинеш а кхоачашъьяьш, хьаьш цъьаь- тара хиннадолларшехьа а.

Отчет ечь юкъьаьгIа колхозе къебенеен къьктанза па дозаш урс хьекхан тIерабабьяьнга 5780 устарIа, 48 бежан. 1971 шераша найсинча жа — 1197 устарIа, доакъи — 13 бежан дуккхагIа тIерадьяьнад. Жа эг- гара дуккхагIа къьастад нов. Пономарев керте латтача шоллагIча жа-товарни ферйе. Шера ра ухъаза бенаб 1179 устарIа — цъьана лаьрхIача 3-чеи 4-чеи шин фермерчул ухъаза. Бенза . да боалаш бийнаб 600 устарIа. Цу тайпара вIаш- тIекъьоана гIулакхаш нийсла- лар цхьа бахьан доаташ дац.

Заведующе тIаьхьамаи па лоаттабари терйе ца хилари бахьан хоаш колхоза устар чIоагIа-тIелхаIйьа ферме жа- Іуша шоай лоалаьяьра хьайбаш лелалара гIулакха. Тохкам бIьяьча тIекъьоага колхоза правленеен лакхе латтача районни организацеин гIчуладь- лар уставо мегийтIачуа сов- гIа 48 Іуша 1439 устарIеи 23 бежани леладелл хилар. Уж дуккхагIлоала хьайбаш № 2 йолча жа ферме хиннад. Уж дерригача хьайбаш колхоза дола къьежда кхьбад. Ферма заведу- ющенга хоаш хиннад из, цхьа- бакъьла, шийна ца гуш санна лийнна. Из бахьан долаш кол- хоза жета долгIача боарзме доакъьар дIакхоачаш хиннадар, меца а дусаш, гIорал дайнад уж, хIьаьта эхь доакъьараш, юкъьарча рузкъах каетгараша колхоза чотах шоашта пайдаш даьл.

ТIадьожам ца лоаттабараи лерттIа доал ца дараи ферма заведующен балхара дIаваьк- хаь колхоза правленеи. Парти- йни накъьаза КПСС райкомо бокхха бехк баьб колхоза председателга нов. М. П. Сав- ченкона, пIяртхома секретара нов. В. Х. Харахозовна.

Колхоза устав телхадарах балхара дIабахьаб бокхха- гIбола жалуй С. Ямалов, А. Маш- таев, жалуй А. Шамсуров, Шавлаев. Пяртера дIабахьаб И. Нугумбенан Э. Закиеи. Шенхаттта бехк баьб жалуш Х. Исаевна, А. Нурлумбенна, № 1 йолча жа ферма за- ведующена И. А. Полушкина.

ЛаьрхIача, доаглачу совнаго- гIа лелалаь хинна хьайбаш колхоза правлене яьлч ешна- гIа боахьма долалаьь дIачу- лахийтад. ХьаьхагIа цар хинна дай, цар даьчех докхха руьам а лаьрдIа, уголовни бехкхоаме- ран сэзрга социалистически доалаьле лечкъаьяьш санна.

Харцъяьа мел лаьр мегийтар- рах, доал кегалонна леладе- рах, колхоза устаи цIоагIа телхадарах 1971 шераруьа 91 тонн кIезигагIа дьаьккхад дух отчетни шера, тIа — 53 тонн, тIелъьара къьастадена дIакхоа- чаде деза хинна Іоаларий — 2100 кIезигенад.

Колхоза устав кхоачашдарах шоай Іуша, доклачехка а пренешка къьмьалаш лаьч колхозхоша а белгалдаккар производственни бригадашкен хьайбаш лелалеча фермашкен къьастеъама дисциплина мела хилар. Шоашта оттадьаьча- бараме бадха денош кхоачашдац дуккхача колхозхоша.

Шеррача социалистически воспроизводствана таьлуш а бац, цундухьа колхоза устав телхадеи а бз колхозхоп къьастеъах тела мах. Отчетни шера ларчи лохолах 60 процент алапеча дIакхаё, рай- сеечча вокк боахьмашца цу- гIулакхашка дIадахийтар 36 — 48 процент мара доапа- ча хIна. ХIьаьта, нагалья са- на колхозе къьастеъах тела мах райбаче а, боахьма рента- бельность этгара лоларIа хиннай — 30,5 процент.

Отчетни шера колхозхоп, къьастеъама ца механизаци 1971 шераруьа 10 процент дIанз ен- нан дьаьнд дьаьккхад дахлелла- ной, хIьаьта къьастеъама оборо- ле 3 процент мара ennaш. ХIьаьта а колхозхоп къьастеъа- мах тела мах-и лахбеннад — 12.7 процент. Отчет ена 1972 шера доал дарах хьалхинь уж дерггIарIьяьна хIамаш колхоза устав — колхозни вахара керт- тера дарч — гIоажагIча тайпа- на телхадар да.

Ше бьаьча соаьша собране керда хержача колхоза правле- шегара хьайбаш ух гарггар- на хана шоай доалаьяьра доа- кан ца боагIаи дукка а лелагар- га диллача устав телхадеи йола а моттигаш дIайбахьлга, къьастеъама дисциплина цIоагIьяьна перра хьекхаа бохх болабелга, колхозхоп бе безз обдьи цунах тела мохи боарам тIа боалабелга. Бирс- тан охье жа лаххитарен хIаннарч балхал дарех ван- нанеи дика кийч а яь чакхйок- лига, пятилетка кхоачаIча, хозданбеча шера производст- венни программа толаме кхоа- чашъеш ду лараз тIа а этта ерригача шера планхьа кхоачашъелга.

М. ТКАЧЕНКО.

ЦАРЕХ СПЕЦИАЛИСТАШ ХИЛАР

Вай республика городашкарен юртахьарен школашка тайп-тайпара предметаш къь- хаш бIаьш хIьаьркхой ба Нохч- ГIалгIай пачхьалкхехь уьяй- зорситет заочно деиъашар.

Дукха ха ши заочникаша пачхьалкхехь экзаменаш дIа- ецна. ХIанз университет хьакхъьмькха бахьнаб уж, 160 сагга ва дипломаш дIанйаьраш. Педагогикан методикан кх- хьанхара образованеи, био- лого - химически факульте- таш чакхъььлар заочно дий- шачар.

Къьастта белгалбаха беза тIехдика университет чакхъ- яккхараш. Церца юкъе ба. Ма- гIалбика районера Советская хьакнере къьхьегаш ва слесарь, рационализатор Федеико Виктор, аккумуляторник Андросов Васи- лиI, машинист Даудов Йовкъан

г. ЛУКЬЯНОВ.

ДIалаьача шера планал совгIа 1190 кубически метр хьу а хийтъ- яь дика лаьолаьяьл ен шу Назрабийски лесхоза болхлоша. Цар дола деннад дьалхача квартала плач хаьал ятт да хьалха кхоа- чашъе. Шолг денна деш да уж. Фев- раль бетта план хаьал кьаьхь 23 феврале кхоачашъйр лесхоза коллективо. Уж толамаш доIхаза хьинаре къаьхьегаш белгалбаьина бу цига болхло Късакова Зина, станочник Аушев Вадим, хьу кийчъера бригада бригадир Кушийкий Якоб, шофер Даьтров Замирхан, кхыбараш. Цар хIара смегарIа нормаш 110—120 про- цинт кхоачашъю.

Г. БАГАУДИНОВ.

ЦАР СИЙ ДУ ТIЕХЬЕНО

КПСС Нохч - ГIалгIай обкома бюро ренненгIа вай республике эгтара хьалха партдокументаш хувца болаларш Заводской район- ни партийни организацеи комму- нисташ бо.

Партдокументаш хуьнара кхйо еш бIарчча шера гаргта парте райкомо а кхъьашарча партийни организацеша а IалаьмаIе дуккха а баьлнаб. Хьалта шоашша собсетедоанеш яьчча тIехьагIа а- кхъьягIаеи общественни вахарои дика гIулакхаш гойташ боанараш партдокументаш хуьнар дезаш бац — уж партера дIабахьаб. ЦхьаI дешаша ьлча, шиъ мугIараш кхы а цIендаь, коммунистий денал айдьь партдокументаш хуьна до- лалучуа денга кхьъаП парте За- водской районни организацеи. Из цIаьхха а белгалдаьккхар партдокументаш хуьнара яьча кийчон итогаш юнцан? дIабахача бетта тIехьахарча оршотта дийнахь хин- нача парте райкома бюро засела- не. ХIаьта, 27 феврале чакхъьяь- хьхъаьнцарча партийни органи- зацешкеи, парте райконе. Цига шоашца уставни декхараш кхоа- чашлараш хоздамболлаш къамьал хиннячуа тIехьагIа цареш дуккхагI- чар ийяса выводаш а яь хIанз шоай балхашара бекхтохкам эй- баьб, общественни гIулакхаш кхоачашдеча хьинагIа дакъа луьна а баьлнаб. ХIьаьта шоашша собсседованеш яьччи тIехьагIа а- кхъьягIаеи общественни вахарои дика гIулакхаш гойташ боанараш партдокументаш хуьнар дезаш бац — уж партера дIабахьаб. ЦхьаI дешаша ьлча, шиъ мугIараш кхы а цIендаь, коммунистий денал айдьь партдокументаш хуьна до- лалучуа денга кхьъаП парте За- водской районни организацеи. Из цIаьхха а белгалдаьккхар партдокументаш хуьнара яьча кийчон итогаш юнцан? дIабахача бетта тIехьахарча оршотта дийнахь хин- нача парте райкома бюро засела- не. ХIаьта, 27 феврале чакхъьяь-

1 марта делхьал тIехьагIа кхо сахьат доалаш парте райкома заье хьагулну парте ветерзнаш. Эгтара хьалха уж хьайбаб райко- ме керда партбилеташ хьаьчале- хьа еча тIехьъарча беседе. Царна юкъе ба Советски IаьдIал даккха- лехьа денз коммунистически парте членаш бола Филатов Сергей Петрович, Якубовский Михаил Петрович. 1918 шера денз коммуни- сташ бола Ханиев Іаддала Мохьмад, Красовский Анатолий Иванович, Израилов Соломон Аб- рамович, кхыбараш.

Цу дийнахьа уж тIеэнан бар КПСС райкома хьаьхара секре- тарь Осипенко Николай Федоро- вич, шоллагIа секретарь Бубнов Анатолий Николаевич, парте рай- кома бюро член, организацеинан отдела заведующи Гаврилов Ми- хаил Павлович.

Кхо сахьат дьаьча нов. Гаврн- лова кабинете хьачуйоал Мала- фесва Мария Лаврентьевна. Из парте член йола 48 шу дахьнад.

Безаме тIаэнан парте ветерани рай. кома бекхтохкамеча болхлоч.

Мария Лаврентьевнай хIанз кхоачкье ит шу дахьнад, цудух- ьа атта кхетадеи да цун бIарга- шта дика хIама гуш доацилга.

ТIаккха Михаил Павловича ше Іоеш хIанзалца хIинача цун ан- кетни карточка тIара дIаиеш. Из цу шера дать документаш ма- са дий хьажар, керда хинна хуь- цамаи дIатIаэзадар духьа.

Парте ветерани анкетни дан- неш Іоешача хиннаршта хьал- хашка чакхъьлар вай мехка а, парте а, сийлахь историн йоккхийн эламиген вехаш. ХIьаьта пох тамаи е а яглаьар, хIара аьчча цу дий- нахьа райконе гулбенна ва вай йоккхагIйолча иоалаеи дуьхьал- цIеки дола гIулакх хиннад мохк эксплуататорий Іазапах мукъабак- кхар, Советски Іаьдал контрево- люцех лорадар, мехка индустриа- лизацин коллективизацин чакхъ- яккхар, Сийлахь-боккхача Дай- мехка тIем тIа фашизм юхаяр, боахьма доахаметтаоттабечча а, пятилетка шерашка а хьинаре къьастеъар.

Коммунистка Малафеева Ма- рия Лаврентьевнай цхьаьйолча ан- кетни даннешка' лаьйIагIча а ховрда Октябрьски революце нех дегIазара мел торонаш хьаь- йийлда хиннай. 1917 шерага кхач- чалца хьалдараштта чулатташ хин- най из, тIэккха Іаьдал болхлои- шеи ахархошеи шоай бе деалар- ца тIехьагIа юрта боахьме къь- хьийгад, ликбез чакхъьяккхай, политпросветорганизатор, клуба заведующи хиннай, МТС полит- отдела начальника заместитель, техникума преподаватель, рай- здравотдела заведующи йолаш болд баьб.

— Со коммунистически парте член йолча юкъагI хIанз цхьаьнга хуьнг партдокументаш, — йоах нов. Малафеевас.

Массанна чIоагIа хоза дийтар тхона чIоагIа боча шиъ гIормага- чура кхыдола къьастеъаш, хьалха- гIа-Россе агIонта къьаьдеи школаш- гIеи цпатеха «Коммунистически парте манифесто» по хьаьхьекхача.

Цун тIехьъьа чуъвалар 1920 шера денз парте член вола Егоров Георгий Михайлович, 1919 шера денз парте член вола Селутин Григорий Петрович, 1918 шера денз КПСС член вола Ханиев Іадда- лаий Мохьмад, кхыбараш.

Цу дийнахьа парте райкоме со- беседовани еш хилар парте 50 ве- теран.

Царна дIазургза керда 1973 шеэара партбилеташ.

С. ШАБИЕВ.

ЭКОНОМИЧЕСКИ ОБРАЗОВАНЕ ХАДДАНЗА ТЕРКО ЕШ

Производствена доал дара Iилмин боарам лакхбара парте XXIV съезда хьалхашка оттавлъ лекъараш кхоачашдара парте хадланза еш йола йоахъо кердача низаца хьахьокхаш бола, «Къаьсараимхой экономически образование гIулахь тоддара хьалхэхьа» КПСС ЦК-ас бав, соцам кхоачаш а бен республика партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша, боахама кулгалхоша, белгалдара болх чакхбаьккхей къаьсараимхой экономически дешар вашхьехьадеккхара дика чакхдолккхара.

Уьк шера экономически дешар хьехарда партийни системе, пропаганда массови форманика, комсомольски политически просвещене.

Партийни просвещенера дерриг ера экономически дешаро чулацаш 15600 саг, пропагаида массови форманика — 29730 саг, массови экономически дешаро — 35700 саг, комсомольски дешаро — 4980 саг.

Дешара кердача шера кийко яра бьчъа балха. Дешара баз тIоаIъаро, занятий органика тоаяро, хIара денна пропагандистски кадраша бен дацко йиш йилийтай дешара «Партчаьа» шера занятеи лакъача иейнс - теоретическа боарам а вашхьехьадеи чакхъяьа. Массеик шера планаш а уэттаеи вашхьехьдоах экономически деиар ерригача предприятеика.

Экономически деишара йоахъе хьаьна дика таръеш Iомаю марксизма - ленинизма классический произведеиеш, КПСС решеиеши документаташ, парте XXIV съезда Директивиика отчаи хьалха боалаи дегIабоалабара проблемаш.

Хаиз къаьста уйла тIайохийт СССР 50 шу дихзара хетаьча торжественни заседаие документаш Iомидара.

Хаизле а, дуккхача школаша, семинарски группаша белгалдара опыт Iоаьй экономически дешар хьехара.

Масала, Наьсарен районе экономически дешара дуккхача формашка дешар Iомадеи ва 1500 соагIа саг, хIаьта уж дIадахача 1971—1972 дешара шерарчуе шоша да дуккаIа хуа. Кадрай экономически дешара цIеикашта уйла тIайохийт Наьсарен районе Ахриева цIератIча «Электроинструмент» завода партийни организацеи кугIазкоашеи. Экономически знаиеш Iомаеи ва указаз 421 саг е болх бен барех 50 процент гаргIа. Дика чулоацам болаш, хетаьнаш занятеш чакхъяьара, занятеша пропагандисташ дика кийчбаро, завода директора заместителеа А. Албогачиева кулгалдеча методолого деча методически пособиеташ. Оцу шера ши хьаьнатеш пайда баргбола тайпара чакхъьяьа.

Указаз теоретически занятешка Iомадеи доал хIамаш практически гIулакхашца дуьз, хIара болхлочуьн къаьсараима оасарле а бIарчаиа предприяте эффективность а лакхъо. 1972 шера продукци хьаьреи цуиио реализаци яреи план 101 процент къоначуьн бир завода коллектино, тоцарии продукци яккхарга дIабола мах лохбараи икемлеиа яхча 69 миар сом хилар, 267 заар сома маьхх масс тайпара средствеи экономир. ХIаиз ийсаттIа питилеча кхоачаргIа шера планаши социалистически декларации канал хьалха кхоачашдар духьа къаьсараш а завода коллектиа.

Экономически деишар вашхьехьдаккхарен чакхдаккхарен гIулакха белгалдара опыт Iоаьй цу районера «Экажевский» совхозе. Цига вашхьехьалай социалистически доал дедалдара ленински 5 школа, коммунистически къаьсараима цхьа школа. Цига лешап 80 саг ва, школашка деша бен дац керттера лакъъе хьайбина лелдерашн механизаторашн ба. «Экономически знаиеш лардашъ Iомаеча коммунистически къаьсараима школана кулгалду Экажевски отделене управляюще нов. М. О. Дзейтова. Уьк массеик шера барт тайна болх бен хьайоаIа цу отделене коллектив, коллектива хIара члено уйла юи шиш-ший план а ерригача коллектива план а фу дац кхоачашъергьар - хьоI яхаш. Цу тайпара аьтуьр бола хьалаш вашхьехьадкара гIулакха доккха хIама карагIдьяиаш экономически дешара, хIаиа аьлча отделене коллектин бетта массеикаша гулду шера экономически темаех лаьна еча беседашка ладугIар, балха опыт дIа-хьа эцар, ерригача резервеи биоза пайда эцара ноькъараг еш доал бIадьяш маллагIаш да хар пухьа, производственна гIулакхашка уж резервеш дIахийтIара нахъъаш лахар духьа. Цудухьа дьхьиннаран а да пухьа хьежжа: 1972 шера цу озделение коллектино хIара гектара тIара 27 центнер ка бола ялат чудера, планагIа лаьрхIаиа 17 центнераи социалистически декларашка лаьрIа хIама хиннача 22 центнераи иетто 2000 гаргIа саг ва Магlалбика район экономически дешар Iомадеи. Уьк дешара шера къаьстта уйла тIайхийтар городе халкъа университет вIашаг Iоллара, цига ва болх беш ши факультет я; 70 саго деишп Iилма - технически прогресса а 30 саго деишп юртбоахама знаией а факультсташ.

Дешна баглараита экономически дешеех лаьца докладаш ю кулгалдеча партийни, советски болх лошша, боахамий кулгалдиимс специалистаеи.

Бакъъара а лъырхIа эце мегаргдолаш да цхьа масал. Грозненски районера 1000 соагIа болхлоша, колхозхоша, гIулакхерча паха дешера тайп-тайпара формашка экономически проблемаш Iомаю Къаьстта уйла тIаьхIитIай указаз иштта шерашкахь сташ - экономисташ Iомабара. Бригадираша болх бен йолча пропагандиста 3, Рыбинас № 3 йолча сомий - бакъдаларий совхоза 3-ча отделене юхьъарча политшколе ю занятеш. Уж ахетанеи чулоацам дика болаш чакхъяьара дешна баглараита новкъосташ лу хьежаш йоаьна материал кIоаргга Iомарца. Собеседовани еча хана указаз тIоаьгIа уйла тIайохийтаи дуиш шоашта хетараш, шоай балха опыт дIа-хьа эц, къаьгдоаьх балха тIара кхоачамбоаларашн гергара ма деи дасараш, дIаьта уж дIадахара де дезарш белгалду.

ХIара занятеи массаза хуа шоай экономически знаиеш лакхъо дешна баглараиа. 1972 шера балдаларашн кхедара плаи 112 процент кхоачашйир отделене коллективо.

Ер кхоалгIа шу да совхоза кхъьерчу школе дешна баглараша гIулакхашца дуьз. Цига ю 1972 шера ба-ларашн кхедара плаи 112 процент кхоачашйир отделене коллективо.

Ер кхоалгIа шу да совхоза кхъьерчу школе дешна баглараша гIулакхашца дуьз. Цига ю 1972 шера балдаларашн кхедара плаи 112 процент кхоачашйир отделене коллективо.

Цуина пхьана, белгалдакхкхана дарцдац, экономически образование хьакъъехьа белгалъъя мероприятеш: лакхъкхара хIама а болх лерттIа вIашIехьбаккхкхана хилар. Занятей идейни чулоацама боагIаи бола тIаьхоам бIашIехьбаккхкхана КПСС цхьайолча райкомашен горкомашен, экономически проблемех йола занятеш дуккагIйолча хана хардъяьх ю. Дешара материал тIагIолдарт шоай колективоий вахарцен практически гIулакхашиен ца юкъаш къеп. ДукхагIча хана 30—40 минута мара хилаш шиа сахьъата хила еаш йола занятеш.

КПСС цхьайолча райкомашен горкомашеи, пропагандисташ хьа а хержа, лерттIа теоретически методически кийчо яьш пацна. Дуккхача пачтийни организацеша шера керте 60 процентгара кхачалца бола болхлоI, чулаца ашна плаи оттавлъ, цу гIулакха кхоачамбоалаи база йоаIашиаеьча а, хIаьта ца ю иштта лоьхо экономически дешара эффективность.

Къаьсгама оасарле хадланза лакхъъара къаьстта боккхача лоьрхIаме да экономика дешаи болхлоша кIоаргга Iомадар. ХIанзара производство тоцаме дегIабоалаца йиш ю болхлоI профессиональни знаиеш кIоарга ца хилча, уж хаддаиза йIаьхий еш, къаьсгама оасарле лакъъерйолча наьсъаьш цаиа хоьш ца хилча.

Л. КОДЗОЕВА,
КПСС Ногч-ГIалгIай обкома политически деишара Цеи заведующе заместитель, экономически Iилмай кандидат.

ТОРОНАШ Я

Районе къаьсгамкиибе дош денпаи укх шера 17000 тоннал кIеизгагIа доацап ялат, 1200 тонн бацдалзарашн, 6400 тонн сом чубе.

Уж декхарап толамца кхоачашдара укх сахьъате тешаме лаод йоллап ба районе къаьсгамкой.

Дикагlйолча агротехнически хаиаишка, цхьоалгIеи цоллагIеи класса кондицеа дIакхочаш дь хиназа фуда, удобреиешца хьежъдъяьа, кхиболча обработкап яь хиЧъяьа лаьтта дIадахача шера гурахь дIайийна хиннача культурашта дIаиа подкормка еш лаТТ районе дерригача боахамашка.

Районе гурахь дийна ялаташ, къаьстта «IIа районе дика хIчъкъаиа «Кавказ», «Авроре», «Ве-востан»-Iа сортеи да.

Гурахь йийначу культурашта подкормка яь баьнаб «Новосельский», «Овощевой» совхозашка, «Лермонтовский» совхозе 1000 гектара тIа яьй подкормка. Самолетаца тосс цу совхозе гурахь йийначу культурашта минеральни удобреин.

Талайтий боахамашка ялаташта зене йолча са доахкача хIамашца, оасарца къовсам лоаттабара новкъостап деш йола гербинаиаш.

Бюкоча теркам тIабахийтаб районе кхашка юртбоахама культурай яьукъъам дика лакхбеи йола, лаьтта структура тоцаи йола органически удобреин вилларе. ХьажжIаш, свекла, бакъдаларап кIадуьргIолчу кхашка юз из кертгера дакъе. ХIаьта ух шера чуэцаргболча хьукъъаиа лаьрхIа кхашка тIаиэле дIайкъар 16 заар тонн я.

Тракторашка, кхъча техникага шин сменагIа болх байтара хIара шера механизатораш тоъаи хилап районе болхамашка. Из кхоачамбоалар дIадакккхара совхозашка вIашагIеъачара тоъап механизаторий говзал Iомаеи" хIаиз йIа. сар ю пеш. Цуа деишп. Цуа соагIа дукка пах ба агроиомически курсашка деишп а.

Бакъъаьсти ду балхап шоай хаиаъъа дIа а долладь толамца чакхдаккхар дукхагIча дакъе юртбоахама техиикаи тийиа да. Цудухьа из тоъара дIадахача 1ай къаьстта теркам тIабахийтаргб районе совхозашка.

1973 шера кхашкарча балхашта шиа сменагIа болх байтара хIара шера механизатораш тоъаи хилап районе болхамашка. Из кхоачамбоалар дIадакккхара совхозашка вIашагIеъачара тоъап механизаторий говзал Iомаеи" хIаиз йIа. сар ю пеш. Цуа деишп. Цуа соагIа дукка пах ба агроиомически курсашка деишп а.

Бакъъаьсти ду балхап шоай хаиаъъа дIа а долладь толамца чакхдаккхар дукхагIча дакъе юртбоахама техиикаи тийиа да. Цудухьа из тоъара дIадахача 1ай къаьстта теркам тIабахийтаргб районе совхозашка.

Хэнйга къа лелъа довизар. Бiаьстан балхаш дIадолалае кийча я хIаиз 98 процент - трактораш, ерригача а тIехьаюовза инвентарь.

А. МАТЮШИНА,
Ачхой-Мартана района юрта боахама управление начальник.

«Чайка яха Тульски шиейин объединеии школе даха ха йоаначеи школе деша ха йолчеи бергашца долча барзкиий тайпайара комплекташ тегаш араха ходаеиий.

КийчъергIа берий, барокий 49 заар комплект. DIадахача шерарчуе 2 миллионни 195 заари сома маьха наха эпа продукци дукхагIа эрахецарча предприяте укх шера.

СУРТА ТIА: технолог В. М. Кандзурова школе бага ха йоаначу кIаьнкаита дальча барзкиий комплекташа хьожаш я. П. МАСЛОВА сурт. ТАСС фотохроника.

КХАЛСАГАХ ОАЛ АЗ ИЛЛИ

Людмила ЗЫКИНА, РСФСР халкъа артистка, Ленински премее лауреат.

Цхьанна а артистически биографеи йоъъе йоацап ца юсаи йола «из моттиг» ииЙсьлар да саха ер а. Цкъа подругаица цхьана тхо хьадоагIап дIайна дIайра тхона къаьсгга йолаш: Питтицца цIерагIча эрсий халкъа илле хоре конкурс иЙкейаш... Цу хана къамаш тегача мастерске болх бен яр со, художественни самодеятельности концерташка каст-каста цхьаи оалаш хунар. Тхакка мехкашца аьлар: Зло яха еаш цу конкурсе! Лоархiаергьарыий хьо?» Иля порци моронжи эцарйолаш ланаш дехкар оаха.

Подругай моронжи хьаъна йийзар: «Норъъьыннача хорага лодурба ца яхар со, хIаъъа... цига тIа а йIнар.

IIамнига бер долча хана денз я со иллеца юзаеина, Черемучие дахар тхо. ХIанз из Москвера керда районе я, хIаъта цу хана Москвана юххера йоаюха йоаца юрт яр. Иллеа довзап дар тха цIа округе. Тха берриса деала илли оалаш бар, цхьабакъда, къаьстта дика оалар дан пачпас Василивас. Из илли оалаш хинна па Iеш, хьалагалуьцап а яр. — ГlалйгIане, оаз йохийтаи, кхелсага халача дахьъах дола илдеи. Бера хана фальтанака дувгIаи санга лодурбагIар из цуи илдешка.

Цуа тIехьагIа — эцом бозабе лар. Да фашистанца тIом бе фронте вахар. Со болх бе йолаеларюхъъанна заводе, пул тIехьагIа хIамаш тегача. Сайрийнарча школе дешар аз. Илли а оалар. Концерт да ала йиш йолаш из хиина деце а, цхьабакъда, цу да-на са этгара хьалхара концерт дар из: чёвпаш ах госпитале баларапта доахар аз илли. Со пар на юхъ-дуьхьал хIийкIаиг дарий а ма, сатуйна, деган гIоодьлина уж бьгIандаъь хIаз метар, — цхьабакъда, бокъонца ну ханна кхетадир аз наха илли мел тIоаIа эш...

ХIаьта а указазра, кхиметтеп указазра а хьайолеинаан са артистически биографи. Са кхела доалаелбеи йоъъ вилли соно йиер, профессеи сога хувцийтар фу дар (сона тIоаIгIа дукха езар хIама а еза хIамаш тегара профессеи)? Безам тIоаIгIа тIаболаш хургIар аьлча — «илли алара искусство оазилар» — е цу тIаIпара молина-ха кIадар. «Искусственара безам» тIеIхьаIо, со бокъонца, дукха хIама ца эцаш профессиональни иллилагIро а хинна дIаэтIача хана, сомбабыкхар.

Фу хиннад цига тIакхха? Аз-м яиитта аргIар: вай вахара хьалаша шоаш, сона гоиналъа гуш динна боха бокъонца долап долча хIамаша. «Бокъонца долап доа хIамаш» дар, аз кхетадечех, сона гоиналъ бIаргагIуи хиннарап — балха тIа, цIаргIа, кхы шеранга а —советски вахара ергига образ. Вахара. Из образ — моллагIча даровапе каталагтор. Из малха па Йолаап Йиса Йиш йолаш ян, из Йойтаръыш. Аз бокъонца юг тийца их из, хIапа аьлча са сай кхел —цунна дола къаьгга тешап. Школе, заводе, мастерске илли доа деаш со йолга хайча — алхха мукъаллийтапар ец, художественни самодеятельноста кружоке занагеша йохийтар.

Ишпта дар массаза а. Сона улув даим доттагIий бар. Тептара хала ха яр са вахаре. Хьанна хов — доттагIашта юъъе яхаи со хиннеларе, трагеди хила метар пуиах. Оаз теллар са, теллар, ху-хера а, боьъонца ец илли дала белаенача ханна... Хора юъъера дIаала, музыка йиста йийзар са. Типтграфе балха яхар со, теллане хьегар аз къа, кхъметтел безам боацап а хьегапар, цхьабакъда, йIалька бийсап; дIакхуьбар аз уйла ен: «Кхы йIаьнна а, пIанеза з хурьгьа - хьоI со илли ала йиш йолаш?

Пу хьаит доацап илли-ваделна гIулакхех се цхьаь лоархIаюлургьъацар со. Типтграфечча новкъостаца керда-керда дораи дехар сона. хьалха хиннача хьехархоша са биубилитар, цуа тIехьагIа юха а сода тIеIхьагIеъача а къаьгга бальгр. ТIакхха со юха а — эцар хьанца лоралуш, лоархIа па ец, хIаьта пIаюо тIа-тIа дуккагIа бIубоаш — иллена юха тIайоаап латтар...

Шерап дIадахачуи тIехьагIа, боьъонца сайх са бIубеннача хана, цхьаи московски музыкальни училище деша яхар со. Дукхабарап, кхъметтел эстара гаргагIа бола доттагIай а цец бурлар: «Сенна деза хьона из? Массадола хIама ма дий хьа — халкъа артистка еза цIи а, сий а... Цу юкъъе гIолла — дешар хочуш тIаиг, экзаменаш? IIамъта сай кругозор шерьънза яргйоалцилгах саьхIура са — музыкальни а кхы цIаторъар а. Вай хана, дог тийина я со, цунна образованеи сар хила веза актер, художник...

Атта дацар дукха выступленеш е, дуне моллаг гастролешка аха (ерригап а IIама дап аьнна долча европейски мехкашка, Америке, Канаде. Японе илли оалаш хиииай се), керда програмиаш кийчъеи кхы а — дешеи. IIамъта а дукха ха йоацпап тIехдика йистеьлкхкхар аз IIиполитова-Иванова цIерагIйолча Московски музыкальни училища.

Духъъал денпара шераша, керда йийзача эрсийн дуненеи литературе шедевраша — Пушкиъ, Лермонтов, Некрасов, Толстой, Чехов, Горький, Шолохов, Твардовски, Есенин, Рождественски, Евтушенко, Вознесенски, Ахмадулина, Окуджава, Высоцки, Рождественски, Ахмадулина, Окуджава, Высоцки, Рождественски, Ахмадулина, Окуджава, Высоцки, Рождествен

КХОАЧАМБОАЦАРАШ ДУКХА ДА

Нохч - Пlалlайн юрта бойхане лоарлlам болаш йолча отреслеех ца! — сомий бешамаш лелаю.

Боккхача пайда луш я Грозненски района «Аргунский» бlашадаийн сомийн совхоза бешамаш. Масала, дlадахача шера 14 вазр сомо пайда бир совдоза сомий бешамашца. Цlхьабакъа, из пайда совхоза сомий бешамашка дина хьувгьам кхебарех хиннабап. Грознен вай мекха цкъа гороллиеп базарашка сом болхьан лаккабара пайда ба из Хlьата сом кхебара дlадахача шерара план совхоза 35 процент мара кхоачашбо.

Хlьата ду деш да хlинз совхозе ййслаrlа пятилетка кхоалаrlа, кхолламбеча шера сомий бешамашкера чубаьк хьувгьам лаккабара?

386 гектар лаьтта дlалоан совхозе сомий бешамаша. Царех 222 гектара тlа йолча бешамаш хьувгьам луш я.

Сомий бешамашка хьожап цар хьувгьам лаккабара де дезар деш кхоь бригада я. Масала, Зьмин Владимир кулгалдеха бригада 124 гектар мара дlалоаца бешамаш я пlачlоаrlань, Гаврилова Мариис кулгалдеха бригада — 108 гектар, Коплиенко Александра кулгалдеха бригада — 154. Хlара бригадерча кхъьсаргамхоша дlадахача шера гурахь цхьан гектара тlа 500 килограмм суперфосфата, 300 килограмм азотни, 200 килограмм калийн удобренеи а кхоачайташ подкормка ййр ерригача бохш. Цуо совгlа шелъаллелъа 298 гектара тlа чудуййташ хий диллар. Хlьата Гаврилова Мариис, Коплиенко Александра кулгалдеха хlара бригаде 45 гектара тlа чудуййташ шозза хий дилла кхоачбо шелаш лъатlакхачалелъа.

Цу дикача лъоккхамашца пийсса дукха кхоачамбоацараш а ца бригадашка совхозе сомий бешамашца туналлара.

Дlадахача шера Iайн цхьа шера январь бетгеп лаьттача шелало дукхача гаьнна ткъворхаш йохьаьнб. Уж хода я ешш аlа ца яьхача яргьал. Цlхьабакъа, хlинз залпа совхозе 30 гектара тlа хlара мара яlаеш сомий гаьнан. Из доккха гlалят да.

— Фу дергда гаьнан яlа болхлой ца хилча? Совхозера еррига сомий гаьнан яlара кlезигlаrа валге 250 болллю веза. Иззал пах боацан бе, — йоаз совхоза агронома И. Уткина.

Из торо я И. Уткина Эшар фуд? Башадавраш лелаеча бригадашка дечча тайпара, совхоза гарга уллача юрташкера пахкага, цар гаьнан яlа новкъостал дар деха деза.

Хlанз, бlаьстан кхаштара балхаш долладелара хьежаш бигlа, балхах муъза бола дукха пах бе юртапка совхоза сомий гаьнан яlа новкъостал де торо йолаш.

Хlара шера сомий бешамашца доккха зе ду юртбоахама зеле болча тайп-тайпарча са доахача хlамаша. Царца къовсам лоаттабара тоъам болаш здохимикаташ ца хlинз а совхозе.

Партеп правительствап шозй соцlамашка чlоагlа йоакло ю, производство айбара доккха новкъостал деча, болллой кхъьсаргама оасарле дика лаккъеча социалистически яьк йоаржаяра. Из дика кхета а деш, партеп правительствап деча тlахьехаматта жоп а луш миллионаш советски пайдаоцаш производственни участкаш коллективаш шоашта кхъье договороаш а деш хlинзле шерра социалистическим яьк йоаржаьлъ. Цlхьабакъа, ййслаrlа пятилетка хоадамбеча, цlхьабакъа шера пlан бутт дlабьнабале а, боахлоита, бригадай, кхача производственна участкай коллективашта юкъе договорщи а уьггадеп социалистически яьк йоаржаяра хlинз а хlама дальдац «Аргунский» совхозе. Цуо совгlа бригадашка уьк шера яхьача яргьал. Цlхьабакъа, хlинзалпа совхозе 30 гектара тlа хlара мара яlаеш сомий гаьнан. Из доккха гlалят да.

Сомий бешамаш лелаеча хlара бригаде диззача шера тlера да гlадашка болх.беш юкъера лаьттача 8—10 саг хул. Сомий хьувкъам кхебарех царна тlебуж керттера бекхоткам. Сезонах болх бе баьхкараш царна новкъостал дар деха деза.

Хlанз, бlаьстан кхаштара балхаш долладелара хьежаш бигlа, балхах муъза бола дукха пах бе юртапка совхоза сомий гаьнан яlа новкъостал де торо йолаш.

Хlара шера сомий бешамашца доккха зе ду юртбоахама зеле болча тайп-тайпарча са доахача хlамаша. Царца къовсам лоаттабара тоъам болаш здохимикаташ ца хlинз а совхозе.

Партеп правительствап шозй соцlамашка чlоагlа йоакло ю, производство айбара доккха новкъостал деча, болллой кхъьсаргама оасарле дика лаккъеча социалистически яьк йоаржаяра. Из дика кхета а деш, партеп правительствап деча тlахьехаматта жоп а луш миллионаш советски пайдаоцаш производственни участкаш коллективаш шоашта кхъье договороаш а деш хlинзле шерра социалистическим яьк йоаржаьлъ. Цlхьабакъа, ййслаrlа пятилетка хоадамбеча, цlхьабакъа шера пlан бутт дlабьнабале а, боахлоита, бригадай, кхача производственна участкай коллективашта юкъе договороаш а уьггадеп социалистически яьк йоаржаяра хlинз а хlама дальдац «Аргунский» совхозе. Цуо совгlа бригадашка уьк шера яхьача яргьал. Цlхьабакъа, хlинзалпа совхозе 30 гектара тlа хlара мара яlаеш сомий гаьнан. Из доккха гlалят да.

Сомий бешамаш лелаеча хlара бригаде диззача шера тlера да гlадашка болх.беш юкъера лаьттача 8—10 саг хул. Сомий хьувкъам кхебарех царна тlебуж керттера бекхоткам. Сезонах болх бе баьхкараш царна новкъостал дар деха деза.

Хlанз, бlаьстан кхаштара балхаш долладелара хьежаш бигlа, балхах муъза бола дукха пах бе юртапка совхоза сомий гаьнан яlа новкъостал де торо йолаш.

Хlара шера сомий бешамаш доккха зе ду юртбоахама зеле болча тайп-тайпарча са доахача хlамаша. Царца къовсам лоаттабара тоъам болаш здохимикаташ ца хlинз а совхозе.

Партеп правительствап шозй соцlамашка чlоагlа йоакло ю, производство айбара доккха новкъостал деча, болллой кхъьсаргама оасарле дика лаккъеча социалистически яьк йоаржаяра. Из дика кхета а деш, партеп правительствап деча тlахьехаматта жоп а луш миллионаш советски пайдаоцаш производственни участкаш коллективаш шоашта кхъье договороаш а деш хlинзле шерра социалистическим яьк йоаржаьлъ. Цlхьабакъа, ййслаrlа пятилетка хоадамбеча, цlхьабакъа шера пlан бутт дlабьнабале а, боахлоита, бригадай, кхача производственна участкай коллективашта юкъе договороаш а уьггадеп социалистически яьк йоаржаяра хlинз а хlама дальдац «Аргунский» совхозе. Цуо совгlа бригадашка уьк шера яхьача яргьал. Цlхьабакъа, хlинзалпа совхозе 30 гектара тlа хlара мара яlаеш сомий гаьнан. Из доккха гlалят да.

— Фу дергда гаьнан яlа болхлой ца хилча? Совхозера еррига сомий гаьнан яlара кlезигlаrа валге 250 болллю веза. Иззал пах боацан бе, — йоаз совхоза агронома И. Уткина.

Из торо я И. Уткина Эшар фуд? Башадавраш лелаеча бригадашка дечча тайпара, совхоза гарга уллача юрташкера пахкага, цар гаьнан яlа новкъостал дар деха деза.

Хlанз, бlаьстан кхаштара балхаш долладелара хьежаш бигlа, балхах муъза бола дукха пах бе юртапка совхоза сомий гаьнан яlа новкъостал де торо йолаш.

Хlара шера сомий бешамаш доккха зе ду юртбоахама зеле болча тайп-тайпарча са доахача хlамаша. Царца къовсам лоаттабара тоъам болаш здохимикаташ ца хlинз а совхозе.

Партеп правительствап шозй соцlамашка чlоагlа йоакло ю, производство айбара доккха новкъостал деча, болллой кхъьсаргама оасарле дика лаккъеча социалистически яьк йоаржаяра. Из дика кхета а деш, партеп правительствап деча тlахьехаматта жоп а луш миллионаш советски пайдаоцаш производственни участкаш коллективаш шоашта кхъье договороаш а деш хlинзле шерра социалистическим яьк йоаржаьлъ. Цlхьабакъа, ййслаrlа пятилетка хоадамбеча, цlхьабакъа шера пlан бутт дlабьнабале а, боахлоита, бригадай, кхача производственна участкай коллективашта юкъе договороаш а уьггадеп социалистически яьк йоаржаяра хlинз а хlама дальдац «Аргунский» совхозе. Цуо совгlа бригадашка уьк шера яхьача яргьал. Цlхьабакъа, хlинзалпа совхозе 30 гектара тlа хlара мара яlаеш сомий гаьнан. Из доккха гlалят да.

Сезонин балхаш де ухача нахана бригадаш шlашгlьежкачуа тlеьхьгlа тlэшдарца социалистически деккарашш, йоаржаергьи социалистически яьк е, йоаьх совхоза кулгалхоша Цlхьабакъа, цар хьалъаьа кlиъъ пийса бац.

Сомий бешамаш лелаеча хlара бригаде диззача шера тlера да гlадашка болх.беш юкъера лаьттача 8—10 саг хул. Сомий хьувкъам кхебарех царна тlебуж керттера бекхоткам. Сезонах болх бе баьхкараш царна новкъостал дар деха деза.

Хlанз, бlаьстан кхаштара балхаш долладелара хьежаш бигlа, балхах муъза бола дукха пах бе юртапка совхоза сомий гаьнан яlа новкъостал де торо йолаш.

Хlара шера сомий бешамаш доккха зе ду юртбоахама зеле болча тайп-тайпарча са доахача хlамаша. Царца къовсам лоаттабара тоъам болаш здохимикаташ ца хlинз а совхозе.

Партеп правительствап шозй соцlамашка чlоагlа йоакло ю, производство айбара доккха новкъостал деча, болллой кхъьсаргама оасарле дика лаккъеча социалистически яьк йоаржаяра. Из дика кхета а деш, партеп правительствап деча тlахьехаматта жоп а луш миллионаш советски пайдаоцаш производственни участкаш коллективаш шоашта кхъье договороаш а деш хlинзле шерра социалистическим яьк йоаржаьлъ. Цlхьабакъа, ййслаrlа пятилетка хоадамбеча, цlхьабакъа шера пlан бутт дlабьнабале а, боахлоита, бригадай, кхача производственна участкай коллективашта юкъе договороаш а уьггадеп социалистически яьк йоаржаяра хlинз а хlама дальдац «Аргунский» совхозе. Цуо совгlа бригадашка уьк шера яхьача яргьал. Цlхьабакъа, хlинзалпа совхозе 30 гектара тlа хlара мара яlаеш сомий гаьнан. Из доккха гlалят да.

Гудермеса районе дикъ та доача бохамех цlа. я «Дружба» совхозе. Цlгlара-лера дика кхъьсаргама толламаш доахаш хьайогlа цуо коллектив.

Механизатораш дика кийчбеннаб бlаьстан балдашка.

Агротехнически бокъонаша дlа ма дехха органически минеральнин удобренеи ешха дика хьажа тlоадал чусоцlара балхаш чакхдоахаш бе уж. Хlьата юртбохзама техника кийчъера гlуларех а дика доаргlабенаб уж.

Къьсстта дика кийчбеннаб бlаьстан балдашка Къьхгама Цlеча Байрака орден лелаю Николай Васильевич Байдаков керте латтача № 2 йолча трактории бригада механизатораш, 20 февраль хьтlакхачале ерриге техника кийчъь а кхаьна йидал сама хиннга удобреннеи ешха а бахьар уж.

СУРТА ТIА: (бардекъара вьтгехьа) бригадир Н. В. Байдаков пун гlонча И. С. Бондаренков совхоза керттера инженера шоаш кийчъь техника дlахьохаш ба.

И. Плиева сурт.

Цар дош чlоагlа да

Къьстта дика къьхгаrаш ба пятилетка кхоалаrlа шера Нохчlалгlай автотранспортни предприятена чуйоаrlача автоколонна-1737 водителаш. Халъха боахама муъ.ll-ъа бахьапа февраль бетта пlан 102 процент кхоачашъяьл пар. Зеланел совгlа дlаъъа бихьаб бзаран тоннаш халъха боахама муъ. Тонно - километрий бетта пlан 101 процент кхоачашъяьл автоколонна коллективо.

Хlьата пассажирашца дlа - хьа кхувлара залани 186 процентна пассажиро - километраш яра пlан 105 процентн кхоачашъяьл водителаша. Иштта ба дар бьяккха къьхгама толам.

Хьинарг къа а хьагаш массара шоай декхарап цlена кхоачашцел хилараца долладелабанна ба водителаш С. Абубакаров, А. Хасуев, М. Сугаипов, С. - М. Исаев, кlыбараш. Март бетта пlан а дикна тlехкхоачашъергхилярах дог тийша ба уж.

М. ТАТРИЕВ,
автоколонна - 1737 начальник па эксплуатацне деиашта вода заместитlъ.

АВТОМОБИЛИЗАЦИИ ЦУН ПРОБЛЕМАШИ

Мекка къагlа боахама дерригача доакъошка тlа-тlа лаккъуш боагlа тахан автомобиля лоарлlам. Массе тайпарча - транспортаца дlа-ъа ъъча дерригача муъах 80 процент гарга бар дlахьоран 90 процент бола пассажиран дlа-ъха кхуълаеп автомобильнин транспорт я.

Чехкка дегlаух вай республика транспорт а. Масала, 1972 шера Нохч-Пlалгlайчене 2-за дукхагlа хиннай транспортни средстваш 1967 шераца нийслйча.

Духъьал дlадахача шера республика бахархоша шоай доъъьлъа лелае яйгай кхо эзар автомобиль. Хlьата бахача ньъа шоай доалъъа лелаеп ерриге автомобилаш 30 эзарнера дlаккхоъа я.

Республика автомобилизаце нтташ проблемаш уьггаю пачхьалхъен автоинспекцина хьал хаьика. Царех керттера ер — пайъъашка хьоозам бозцаш автомобилаш сихха дlа-ъъа лелаеп lалашдар.

Уж лехараш кхоачашдеча ГАИ пайда эн балха дукхагlа формаеи методен. Цу юкъедоаlа улицашкеи пайъъашкеи транспорт дlа-ъъа лелаеп тlаъъьа мел доаттабелгаш, пайъъашка хьоозам боацан дlа-ъха лелаеп водителаштеп гlишлоштен юкъе хьетама болх барн.

Машта кхоачашдеча уж декхарап вай республике?

Пайъъашка автомашинаш дlаъъа лелаеп дукхха денан кхоачашдеча гlолле йолаеш гlерриг - квартера а юллап, хьалъьа йоаржаяра. 1972 шера духъьал город Грозне вlшитlехьпайъъашкад Тбилисски, Сунженски, Лермонтова, Карл Маркса, кхъьа хьашашца цхьан оаlорхьа мара машинаш лелаорйоахлга. 160 знак оттанаб пайъъашка, царех ахан совгlа керда йолаеш. Пайъъашка уъттаеп йола керда знаканаш указателаш водителашта тешшаме информани хинна Iан, уж дика дlатоъъа я городнаь юртан эстетикаца.

Машинаш дlа-ъъа лелача пайъъашка 2500 квадратни метр дlахьаеп, гlишлоп икорагlа дезьабуьлъча 45 мотттган белгасдеш яьй. 2 светофорни обпект оттанаб, ергаевкха тоаьай Ленина, Гудермесски, Тбилисски, Сунженски гlишлокарен Старопромысловски шоссерен сергал. Пайъъашка хьоозам ца хилитгара дукха гlулъаъъан вlшитlехьпайъъашка Гудермесе, Магlабlаке, Урус-Мартане.

Духъьал уж дешап кхоачандарр яьш хилитгар улицашкеи пайъъашкеи дlа-ъъа боацан, автотранспорт дукхагlеи сихгlеи дlа-ъъа лелайта.

Дlадахача шера къьсстта тlоагlа терлам бар малара. тlекхуъъаи транспорта тlа кlезигlаrlа хилитгара къьссам лоаттабеш. Малар а мекка, транспорт лекха водителаш гучабазара лаорхlа ГАИ инспекторашца цхьана медицински персонал а йолаш дежурство дlахьоттабеш. Медицинска лоаттабеш Четроповаческое шоссера, Ростов-Баку канна йолча автомагистралинка. Цу тайпара дежурство дlахьоттабеш духъьал город Грозне 210 водитель соцаавр, малар а мекка транспорт лелаеп, Веррига вай республике гlолла соцлавр 3097 сар эа.

Цу цифре цlеннгахтара уйла ейт. Гуш да. «Малар мелаеташтен алкоголизмаи наркоманиаи лоаттабу мотгIаш доаха цlхьаьжа» 1972 шера 19 июне аралдвина РСФСР Лакхенъяьча Совета Президиума Указ Нохч-Пlалгlайнера массанхьа а доагlгlача тайпара кхоачаш ца делга.

Хlьата малар мелача водителай бекках бlаьш эуламаш киназ нъъьаш, ятташ нах бай-наб, дуккхабараш лоаттабаб.

Дlадахача шера Грозне пе 26 эзар водитель соцlавр ГАИ пайъъашкера пайъъашкера дкхеамълеп бокъонаш техкхарах. Пайъъай бокъонаш техкхарах, пранаш къьяйкаll 4 эзар гаргга водача водительаш цlхьаьгта эзар совгlа волчоь гlоп, техад, дукхха материалаш дlаъъьай-таl коллективашкеи новкъостой судашкеи.

Дуккха терхо бар бераш транспорта зуламех лорадара гlулъаъъа а. Айхха буззамаш оттадьа дукхихъа школашца, комсомолецаш организацеш. Берашца пайъъай бокъонех заняташ дlаъъьара Кировн цlерагlча паркке хьалъьай автогородок, кхиболча дукха мероприятаеш кхоачашъяьл.

Уж а кхы дукхха, а деша кхоастадаро цхьана гlолленаш ййр. Транспортна средстван тlа дукхагlа хуълаш латтеп а, 1969 шу долделча денз кlезигlаrlа хиннаш пайъъашкара хатарашхуълаеш.

Хlьата а азареш духха хуо республике. Масала, 1972 шера 1490 авари хиннай пайъъашка. Уж хилар бацан да водителаш дисциплина йоацаш болга. Дисциплина йоаь хилараех дукха азареш пай Нохч-Пlалгlай транспортна управленне водительаша. Цар пайъъашка яьй 30 азарн. 16 сар а вуьш, дукхахбараш лоаттабеш. Кхы дlакъа болл дац «Чемпионатгlерчаеп» АТО я, дукхача кхыча автобоаханашка а.

Хатарахошта чlоагlа Iатъъаш, цюра къьсстта лаха леташ да пассажирнера транспорта коллективашта юкъе дисциплина лоха хчлаги къьъьегам эпаш вlшитlехьбанхаран.

Город Грозне пайъъашнен улицашкеи Ларгаго йиш я кхан бlехеи йола автобусашн таксеши, Iарех дукхха яраша болх бу глупителаш йоацаш, ера пайдаоцаш ахан, хlьата пъъьарап хул пайъъашка лела кхоараме болаш.

Цу тайпара хьал долча пассажирски транспорто хиздар хьал пайъъашкера, улицашкера дуст. Уж тайна машинаш хlиттаеп дукха пассажирашца бус хан-хан-чаъъа дlа-ъъа. Иа къуъаш, ну цу-ъаьа дукха бахьана ца болзо, хьалъьа долча пассажирашта чlоагlа Iолгlабам а бу.

Кхы дикагlча хъал тlа ма пассажирски транспорт уьк шера а. Хlаъъьа а массеттаза аварин яьй № 2 йолча пассажирски автобусни транспорта предприятен таксомоторни паркен водителаша, царна юкъе дах боабеш кинаш-раш а болаш.

Пайъъашкара къеранзале ца-лаштера дина дергдоаган да-пъъьалъа, ахан, Iатъъаш, Iергара хъалха город Грозне, оттаг ела 4 светофорни объект: пяти Маяковски улицин. Старопромысловски шоссен хотторна, цхьа лагlъяр Маяковски Чичерина улицаш хотталуьа, кхоалаrlъяр Хмельницки Чукотски улицаш дlа-ъъа пайъъашкера. Iатъъаш лагlъяр Сайханова улина тlа машинпайъъашкоп больницина юкъе.

Тахане а са дукъъаш латт вай транспорте город Грозне улицаш тlа. Хlинга фу хургда цхьа ши шу, кхо шу дашничуа тlехьагlа, автомобильни парк 5-ъъа горгга дегlаеча. Цlухъъа вlшитlехьпайъъашка дина гlу баьккха а-та пайъъашкеи къьлдеза, уж тайпа пайъъашкеи къьлхъяра аргlа къьлде деза город Грозне. Яатнискн улицагара доладенна. Индустриальна улицага а дlатlахъачалца дlаоахча а хургдолаш, тlаккха Сайханова улицаш чаъъа а дъъна, Гудермескн улицагара дlабобаена. Черноречанскн Iам тlа къьчалца дlоахалга го бъьккха горозе къьчудоагlа пайъъашкеи дахха дена Грозне.

«Минутка»рара» дlабобаенаб Сайханова улицц эргашъяьа тоаь. Цlхьабакъа, ахаиаъъа, лакхарапольни лиъена дlатlа ма къьлъче а бохх юкъе'а битаб гlишлокарена, дина деъъьа - сайгlорахъа яккхара - проектах дагабобляена хиларех,

Боаккъча лоарлlам да транвайна пайъъай деъъьа-сеъъа дахара, городе мах тела машинаш латта мотттгаш ъъеалярх къьлъъьарг дешаеи къьсстотелеп а.

Вай города ерриге столовена, кафе, театра, базара юкъе аннг латт машинаш латтеп могийташ доаца, цlхьабакъа, хала хетге Грозне эгтара шерагlа яъъа-жиж я из.

Дукха ха йожицин вlшитlехьеллай городской пайъъай-экспулятацинера участок. Пайъъашкара кхераязле Iалашъяра дукха дешап кхоачандеп лоарлlам эпаш участок я из. Цlхьабакъа, пайъъашкете а, пайъъашкеи хlама ше кхоачашне из боацап хlинз я тlехьа коммунальни органи дара я-из.

Предприятенкеи учреждениеи пайъъашкатта дlабобаеп безъ гlишлоша бу къьстама болх. Хlара дичъаъъа дола хатар дар бехкагlа хуълаш да. Вlшитlехьпайъъашка пайъъай бокъонаш Iомаелга. Из. болх дlаъъьа тlахьожап доаттабе беза профсоюзни комитетаца, ДОСААФ.

Уж а къьлдоа з деиаеи кхоачашдеча ца-ъъа средствани, иъъ эпи. Цlхьабакъа, из дерригача кхоалаrlа эрцем, муъъ дlа-ъъа баьъъера дlабобаеп мах лохбарапеп, ньъа ёахарп цар унаяпеном хоранпеп. Цу гlулъаяха духъьа доагlап из, бола бе,

А. ЧЕБУШЕВ,
ГАИ сотрудник.

БАРТТАЙНАЧА КОЛЛЕКТИВЕ

Вай республикерча къьхгаrашхошта дика йовзаш я Сунженски районера Аспински консерви завода барттайна коллектив. Хlара шера паччахьалхен план тlехкхоачашъеш хьайогlа из. Хlьата дlадахача шера яlалла а дага доаттар хилар. 16 миллион условни банка консерваш паччахьалхенна дlаъъа сэаш чакхдальлар шу. Тlакъка заводе коллектива гlуларехъп миштад уж шера?

— Ййслаrlа пятилетка хоадамбеча, кхоалаrlа шера 66 миллион условни банка консерваш ерахеца дош денна тха коллективо, — йоаь предприятен планови отдела начальникс З. М. Чумаченкос. Уж хул дlадахача шера арахийначеча ткъо миллион банка дуккагlа. Из план толамца кхоачашъолургхиларех. дог тийша ма тхо. Цу гlулъаяха тешап ду завода болхлоша доахача толамаша,

Ухх тlехьhарча хана цъьдолла хувшамаш хинзаш заводе. Томатин цеха реконструкци яй. Къьъначч, къеънга оборудовани мотта дlаоттабай башхъ-дика механизмаш, керда техника. Шиъ керда поточнн лини оттанай. Къьъгама халача проессанта автоматизаци яьй. Хlанз заводе гептара къеънга да хул гашша деш дола балхаш.

Заводе арахецаш я тайп-тайпара продукци. Цунна реализаци яра январь бетта план 103,5 процент кхоачашъяьл завода болллоша. Февраль бетта заданн а толамца кхоачашъяьл цар.

— Белад мичара кхуъъ оаш? — эьнна къьстача, завода кулгалхоша йоах:

— Гурахь кийчъь томатни, сомий пюре чакхйоах оаха. Цуа сомий консервированни борщаш, салаташ, кхыйона продукци кийчъь оаха. Ухх шера ворхl миллион банка уж арахеца лерхl завода коллективо.

Дуккеп тайп-тайпарен продукци арахеп заводе. Сомий сомаш, кабачаш, повилдо, компоташ, варенье, къьъ тайпара йола продукци дlакхуълыйт оаха вай меххарча дуккхача моттигашца. Из чlоагlа хоаттаеш дика дlаэшпи я. Асеснски завода коллективо арахийна яле дика хила еза консерваш, оаа потребителяша.

Завода болллоша яштта дика толамаш дахара керттера бахьан да пхиттта къьмех латтача заводе коллективо хьннарн низн кхо ца беш къьлъегар. Кхетама вlшитlехьбахьхаб къьъегам я. Хlара цехе къьъегаш ба эрсий, нохчий, гlалгlай, кхыча къьмех болл нах. Шолайла дlа-ъха опыт, душ, вlшин новкъостал деш къьъегаш ба уж. Цар масеше а тlъъегаш ба уж. Цар масеше а тlъъегаш ба уж. Цар масеше а тlъ

ХУДОЖНИК-ХЬЕХАРХО

Тхъо совгIа шу да Лернер Михаил Абрамович Грозне вахаш вола Цхьабаразаца из вова хьехархо хиларца, тIаьта кIыбарашта — художник-любитель санна.

Михаил Абрамович 1940-гIа цIеран шеран чакхъыммкхаЙ Грозненски педагогически институт. Цу хана дена хьавоагIа из школе дахаста хьехаш. Хьаста шиЙ мукъайола та оернга искусстваца дIател по. М. А. Лернер дакъа лоацаш хинна вай республике чакх мел яьхача самодеятельни художежнийн произведенийн выставкашка. Цига дакъа лацарах цунна тийнай дукхаза дипломаши грамоташи. Царна юкъе и 1961 шеран Н. К. Крупскин цIеpагIча халкъа творчества Центральни Цlен искусства халкъа университет чакхъыккхаЙ М. А. Лермера самодеятельни художежнийн Евригсонаин выставке дIахьийтача суота хьожаь Сийлен грамотен дипломи.

Михаил Абрамович боьлх бешш ва № 47 йолча школе. Дукха общественни декларашш кхоачашду цо. Из ва школа партпорг. Школе урокаш биспетьяча по пьаьа а волаш, хьежаш хьо еаш йолча дешархошца чакхйоах факультативни курс. Цо бераш Iомаду акварелца, басарашца сурташ дехка, йовзийт пархьа сурташ дахкар халачча говзала гарзаш.

М. А. Лернер лирически хьисапера художник ва. Художникца дахьккелла образаш вайна гонахьарча вахар тIара хьаийца и Лернера творчества юкъе эгIара йоккхерIеи сакъердамгIеи мотт1ег дIалоаш пейзажаца. Дукхха-ча выставкашка боккха мах бахь художникца «Лоьмашка хьалъю гIишлош», «Болхлор» воселе, «Лоа дашаш латт» яхача пейзажий.

М. А. Лернера духъагIа дола сурташ лакхача профессионални говзалла хьакхедо да. Вахар ха стадар, лаьттан йIоьхал, чуи камъушал хьехьохкар из ба художники натюрмортий керттера чуложаш. Тайп-тайпарча дахарех хьавIашагIайийкхача царех цхьа дизза, бIарг тIаотташ сурт хьахул.

МоллагIойола художника санна, М. А. Лернера а наьха оамалех, цар гIуларехех жуу. Белгалле мегаргдолаш да, цо укх тIехьахарча шеракша дилла ши сурт. Уж «ПIаьда кIажарш йола йоI», «Спортивни гIирс буьха йоI» яхь портреташ да. Цу портреташа художника вайга гойт локхача вахаш а, кхо а хьабьенна, ларбаш дуьдуьла къонал.

Чот-са йоаш дуьхьа еа художника-хьехархочоа искусство. Цудуьла цу пIагIа и искусствах йола йоккха библиотека. Иштта цкъа Михаил Абрамовича нийселаргрундин Ганса «Между карнавалом и великим постом» яхь книжка. Из да IIано дийнабарш. ца воацача Дрезденски художественнай академе ректор хинна имперпий художника-антифашиста шиЙ вахарах, искусствах кхаьа бакъо ха дика книжка. Из соа чIоагIа деазалараца Лернер волавелар цу книжкех йоккха художественни композици хьакхолла.

Иштта хьахкалар цун «Классагарен къасвагарен гIоллара ве жарий» яха композиц. Цу композицех дукха дIайха деанаш эар художника. Художникна фашиста сесага Грундинг Лепс яздора М. А. Лернерца:

— Веза Михаил Абрамович! Докхха дикахетар хилар соца хьа сурташ, кхьастта Грундинг Ганса хетадарбар, бIаргагорах. Хьона баркаш а ваьш кIеI аз хьона сай мазра сурташ тIара массеех репродукци.

Теркам тIаозаш да художника кастта хургIолча шиЙ персонални выставке оттаде кийчдь кхыдола сурташ а.

Са безам бац хIаиз ухьаза художника творчества кхъе нийсачу хьакхамбоацарех дувца. IIаьна аьча, Михаил Абрамовича творчество соца а из довзараша а дега гIоза1 тела хьаст ба.

А. ПЯТАШ,
халкъа творчества республикански Цlен методист.

ЛЕНИНГРАД. «Юбилейный» яха Дворец Юбиле ималарехь тохарчех летарий СССР — США командаш дунен халкъаьта къеркъера вIашагIехетаре.

СУРТА ТIА: Мюнхенерча Олимпийски ловзаралкара чемпион Роман Дмитриев (ас-техьарвар) американски борецаца Грег Джонсонаца кIаьнтохаргах латаш ва. Советски спортсмен котвалар.

Н. НАУМЕНКО сурт.
ТАСС фотохроника.

ДИКАГIБАРАШ САЛАIА УХИЙТ

1972 шера Сунженски районе «Iуьт к «коммунизмиу» колхоз кIентре кIадьнIегар механизатораша Б. Ткачева, И. Чуприна, Я. Чернышова, И. Попова, Я. Тимошенков, кIыбарашца. Царна дукхаза вIашелаш, аччан пенош чIагIнай колхозо. Уьш царна балхаш чакхдьалънначуя тIехьагIа колхоза правление решенеriга мах бошташ курорте баха путевкаш елар дикагIъарца.

1972 шера баранятта колхозхочо салелар — Кьилбаседа - Кавказа тайп-тайпарча курорташка.

Хlара шера кхъьегамхой унахшпено «Iоагlъара 2-озар сом дIадолийр колхозо.

Уьш шера 300 сагага курорташка салалайта лаьрхIад колхоз.

С. КОРАБЛИНОВ.

ГРАЖДАНАШТА ПРОПИСКА ЯРАХ

ТХА КОНСУЛЬТАЦИ

Паспортни системах лаьца наха дева хаттараша жоп ло Iогучl-Гlалгlай АССР юстице министерстве консультанта Г. В. Захарова.

ХАТТАР: СССР-е малагIа доаръхIам а лехьараш а да паспортни системах?

ЖОП: СССР-е бокхха доаръхIам бе паспортни система. Бахача наьха учет лелаяра статистически кхыбола банна бархбоацеп. Боьлх бу паччалъхкеп оогIашца паспортни система новкъостала. Паспортни система бахьан долаш' эшиача хана бокъонца йIш я паспортницаш яьца моттигашца бахача наьха мел дола хIаиаш ха, тувлалуш боьз уьлаиой лахара гIуларехех аттача дакхха, адресно-справочни бюрех кхоамабара новкъостаде.

Доагдака мегаргдолаш да, толаме чакхъьлъначуя тIехьагIа яьца дунен халкъашта юкъерчI конференце шиЙ решенешца оагIонаша Парижехь соглашенин шиЙ капиталех чакхъьккхера новкъостаг дерггилларга. «Соглашенин протоколаш» — белгалдоаккх Вьстиначех лаьца яьча дукхаза халкъашта юкъерчI конференцин резултаташ шиЙ планех чIоагIъара, из йиззам масеттаг оагIорахьарех чакхъьккхара мел бокхха доаръхIам бу. Соглашенина тIаурга яздаьта йиъ оагIонал совгIа, цунна юкъе дакъа лаьцар СССР-о, Франце, Китай, Великобритане. хIаьта иштта тIехьахам зембоахачен дунен халкъашта юкъерчI конносе болх йIаболаьнбаьб. IIхьабакъа, датем цо боьзна эгIаза ца хьоаеп йиш йоллаш дац соглашени, эгIара хьалъхха тIом соцабера уьсовеш кхдачIаьнела юкъерIадакхха халдинза сайгонски администрацин тIертар. Сайгонски бIуво, Кьуьйбеъьен Вьетнамерча демократически низий полицеи толхас Iеруьни февраль бетта герз-ка а яйца 19 хиззаза напаленаЙ РЮВ ВРП тIехьожам лоатабеча районашта ,соглашене тIа лаьаздаь латта Кьулбеъьен Вьетнаме шн администрацин, шн эскар, цар тIехьожам лоаттабеча шн зона хилар иштта вогIча тойпарча телха а деш.

Сайгонски марионеткаша соглашени теххарах США-на тIера бехьтохкам баккха Вашингтоно официальни ваклаш тIертар коота боаш аш ца. ДРВ территориальни хишкара, портташкара, долхача хишкара минаш дIабоахилга США-ьс ше тIехьа доахаш хIарах хIьта а. Хlьта Кьулбеъьен Вьетнаме соглашене тIа оттадаьча тайпара эгIа чIоагIъара сайгонски эскарга дIаала тIерт американцаш, бокъо йоаш сайгонски режима герз, тIома яхоьаам, тIома тIирс тел.

Кхетаяш, Вьосоцщача кхъьегачча. са ца кходеш къосвам лоаттабарах яьккхача коталожаех дьяна беркат вьетнамски халкъагара дIаннкха тIерташ деладу уж, дерриге гIуларехех чакхдаргдоаилгга. IIхьабакъда, BIаmarIкхийттача Штаташа 1954 шеграда Женевски соглашенеи толхарах дьяна 'хуьам дага доралаш, хIаиз цакхха ца хиннача тайпара лоаръхIам да Вьетнам дайм йийкъа доаттаяра халкъа хуьлатара режим мелла бокъобеъьена каййолларен уйлаш дегчура дIаиканаза долча низий тийна балхан юхатохар.

Доггдака мегаргдолаш да, толаме чакхъьлъначуя бахача наьха яьца дунен халкъашта юкъерчI конференце шиЙ решенешца оагIонаша Парижехь соглашенин шиЙ капиталех чакхъьккхера новкъостаг дерггилларга. «Соглашенин протоколаш» — белгалдоаккх Вьстиначех лаьца яьча дукхаза халкъашта юкъерчI конференцин резултаташ шиЙ планех чIоагIъара, из йиззам масеттаг оагIорахьарех чакхъьккхара мел бокхха доаръхIам бу. Соглашенина тIаурга яздаьта йиъ оагIонал совгIа, цунна юкъе дакъа лаьцар СССР-о, Франце, Китай, Великобритане. хIаьта иштта тIехьахам зембоахачен дунен халкъашта юкъерчI конносе болх йIаболаьнбаьб. IIхьабакъда, датем цо боьзна эгIаза ца хьоаеп йиш йоллаш дац соглашени, эгIара хьалъхха тIом соцабера уьсовеш кхдачIаьнела юкъерIадакхха халдинза сайгонски администрацин тIертар. Сайгонски бIуво, Кьуьйбеъьен Вьетнамерча демократически низий полицеи толхас Iеруьни февраль бетта герз-ка а яйца 19 хиззаза напаленаЙ РЮВ ВРП тIехьожам лоаттабеча районашта ,соглашене тIа лаьаздаь латта Кьулбеъьен Вьетнаме шн администрацин, шн эскар, цар тIехьожам лоаттабеча шн зона хилар иштта вогIча тойпарча телха а деш.

Сайгонски марионеткаша соглашени теххарах США-на тIера бехьтохкам баккха Вашингтоно официальни ваклаш тIертар коота боаш аш ца. ДРВ территориальни хишкара, портташкара, долхача хишкара минаш дIабоахилга США-ьс ше тIехьа доахаш хIарах хIьта а. Хlьта Кьулбеъьен Вьетнаме соглашене тIа оттадаьча тайпара эгIа чIоагIъара сайгонски эскарга дIаала тIерт американцаш, бокъо йоаш сайгонски режима герз, тIома яхоьаам, тIома тIирс тел.

Кхетаяш, Вьосоцщача кхъьегачча. са ца кходеш къосвам лоаттабарах яьккхача коталожаех дьяна беркат вьетнамски халкъагара дIаннкха тIерташ деладу уж, дерриге гIуларехех чакхдаргдоаилгга. IIхьабакъда, BIаmarIкхийттача Штаташа 1954 шеграда Женевски соглашенеи толхарах дьяна 'хуьам дага доралаш, хIаиз цакхха ца хиннача тайпара лоаръхIам да Вьетнам дайм йийкъа доаттаяра халкъа хуьлатара режим мелла бокъобеъьена каййолларен уйлаш дегчура дIаиканаза долча низий тийна балхан юхатохар.

Доггдака мегаргдолаш да, толаме чакхъьлъначуя бахача наьха яьца дунен халкъашта юкъерчI конференце шиЙ решенешца оагIонаша Парижехь соглашенин шиЙ капиталех чакхъьккхера новкъостаг дерггилларга. «Соглашенин протоколаш» — белгалдоаккх Вьстиначех лаьца яьча дукхаза халкъашта юкъерчI конференцин резултаташ шиЙ планех чIоагIъара, из йиззам масеттаг оагIорахьарех чакхъьккхара мел бокхха доаръхIам бу. Соглашенина тIаурга яздаьта йиъ оагIонал совгIа, цунна юкъе дакъа лаьцар СССР-о, Франце, Китай, Великобритане. хIаьта иштта тIехьахам зембоахачен дунен халкъашта юкъерчI конносе болх йIаболаьнбаьб. IIхьабакъда, датем цо боьзна эгIаза ца хьоаеп йиш йоллаш дац соглашени, эгIара хьалъхха тIом соцабера уьсовеш кхдачIаьнела юкъерIадакхха халдинза сайгонски администрацин тIертар. Сайгонски бIуво, Кьуьйбеъьен Вьетнамерча демократически низий полицеи толхас Iеруьни февраль бетта герз-ка а яйца 19 хиззаза напаленаЙ РЮВ ВРП тIехьожам лоаттабеча районашта ,соглашене тIа лаьаздаь латта Кьулбеъьен Вьетнаме шн администрацин, шн эскар, цар тIехьожам лоаттабеча шн зона хилар иштта вогIча тойпарча телха а деш.

Сайгонски марионеткаша соглашени теххарах США-на тIера бехьтохкам баккха Вашингтоно официальни ваклаш тIертар коота боаш аш ца. ДРВ территориальни хишкара, портташкара, долхача хишкара минаш дIабоахилга США-ьс ше тIехьа доахаш хIарах хIьта а. Хlьта Кьулбеъьен Вьетнаме соглашене тIа оттадаьча тайпара эгIа чIоагIъара сайгонски эскарга дIаала тIерт американцаш, бокъо йоаш сайгонски режима герз, тIома яхоьаам, тIома тIирс тел.

Кхетаяш, Вьосоцщача кхъьегачча. са ца кходеш къосвам лоаттабарах яьккхача коталожаех дьяна беркат вьетнамски халкъагара дIаннкха тIерташ деладу

хьа санна шоай дашша цхьана бахаш ца бале?

ЖОП: Цу тайпарча наха прописка е йолаш, йогIийт — адресни листовкаш тIа даязбу уж.

ХАТТАР: 16 шу даланза болча наха прописка яра порядок мишташ, нагахьа санна хьашпара е йолаш дерашпара кхъьста бахаш уж бале?

ЖОП: Цу тайпарча наха прописка ю уж баь ха тIайолча тешалаех, хIьта цу тайпара тешаламгIа ца хуле — уж бац моттигаш хIи тIайолча кхыча «документ» тагIа.

ХАТТАР: Прописка е мукъа лой даим е хьанна баха горозашка а, города тайпара поселкашка а баха баьлкача наха, нагахьа

санна царна прописка еш йолаш чуьл моттиг санитарни нормаша дIадекхарашка хьежжа еше?

ЖОП: РСФСР территоре тIа цхьан сага чуьлча моттига оттага санитарни, боарам 9 кьадратни метр ба. Нагахьа санна уж наь чухошша лаьгIа моттиг цу боарамга хьежжа еше, прописка е мукъа лаш, укх тайпарча моттигашка дIайийкхача, вешта аьлча прописка е мукъа ду:

— мераш сесатаюн цаI шолларIаьр чуьлча моттиге;

— болх булгурбоашан е кьаленнга дан ишен цар бераш чуьлча моттиге;

— кхоза дола бераш шоай дай чуьлча моттиге;

— 18 шерал ондадалша бераш тай-новлой е цар когаметта бола наха чуьлча моттиге, нагахьа санна кхыпа моттигашка бахаш шоай деза1 болаш уж бераш дене;

— 18 шу даланза бола наиссадьяна баь вежжийн йижжийн, нагахьа санна чуьле моттиг йолаш вовгIа сага яхлиенеIга уж бале; хIьта йиттта белгалдаларча хьалашка СССР Гергзанцарча Низинкхара шIайбийза, тIема Iуьдахаш тIа хинна наьх а, хIьта цу душ бисача гражданаша фу до деза?

ЖОП: Цу тайпара нах цу моттигера яхо дин кхо бийсен даларехьа дIабаха бога, хIьта, подписка а йолаккхаш из царга дIа а кхайкху.

ХАТТАР: Эскаре гIуларехь да бахьа ха яреч болча наха хьалхарIа эоечна учете оттаде прописка е мукъа-лой?

ЖОП: Прописка е мукъа лаш командировке, отпуске, дарба дайта бальхача тIема гIуларехашца тIарча наха мара. Цергара да мел йIккхараш прописка яйта бахьале хьалхарIа военнай учете отта беза.

ХАТТАР: Прописка ца еш бехаьч наха ду?

ЖОП: Прописка ца еш бахача наха административни бехк бу. Нагахьа санна бахарш прописка яран къастта правилаш оттаяь, нагахьа санна уж техлаемча паспорт довзал е прописка ца еш вехарга довзаделла дале а наьхаьа санна из бахьан долаш хьалхарIа сага йоазза административни бехк бан хиннабаье а, из сат уеловни бекъобеш ца ме сФСФСР Уголовни Кодексе 196 статьягIа.

ХАТТАР: Кулгалаеча гIуларехаш тIа болча наха бехк-бо паспорташ довзаш ца прописка яхза паспорташ долаш бола наь балха дIаэлаьрз.

ЖОП: Бу. Кулгалаеча гIуларехаш тIа болча наь бехьтохкаме со паспорташ довзаш е прописка яхза паспорташ долаш бола наь балха дIаэлаьрз.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ДУНЕ ЦХЬАН КIИРАГIА

ВЬЕТНАМЕРЧА МАШАРА ДУХЬА

Вьетнаме тIом соцабера машар юхаоттабарен хьакъхьарча соглашенеча хьежжа. Парижке гIуьлъю Вьетнамах йолча Дунен халкъашта юкъерча конференце шиЙ болх 2 мэрта толаме чакхбаьккхар. Хоаш малларца, из конференцин боьзнона белгалаза гIуларехаш лаьрхIа гулъъь яр: Парижски соглашенин теркаме эца, Вьетнамера тIом сацарах маша доаттабара оттаяь а, вьетнамски халкъа керттера къа ман боьзнош — мохх кхъчарех тийна хIаиз лоацаш хуьга, цун суверенитет, цьоагIо, территориальни сIарчал — дархIар. Конференце дакъа лоацарий состав ше хьалхоь, Парижски соглашене результаташ шиЙ планех чIоагIъара, из йиззам масеттаг оагIорахьарен чакхъьккхара мел бокхха доаръхIам бу. Соглашенина тIаурга яздаьта йиъ оагIонал совгIа, цунна юкъе дакъа лаьцар СССР-о, Франце, Китай, Великобритане. хIаьта иштта тIехьахам зембоахачен дунен халкъашта юкъерчI конносе болх йIаболаьнбаьб. IIхьабакъда, датем цо боьзна эгIаза ца хьоаеп йиш йоллаш дац соглашени, эгIара хьалъхха тIом соцабера уьсовеш кхдачIаьнела юкъерIадакхха халдинза сайгонски администрацин тIертар. Сайгонски бIуво, Кьуьйбеъьен Вьетнамерча демократически низий полицеи толхас Iеруьни февраль бетта герз-ка а яйца 19 хиззаза напаленаЙ РЮВ ВРП тIехьожам лоаттабеча районашта ,соглашене тIа лаьаздаь латта Кьулбеъьен Вьетнаме шн администрацин, шн эскар, цар тIехьожам лоаттабеча шн зона хилар иштта вогIча тойпарча телха а деш.

Сайгонски марионеткаша соглашени теххарах США-на тIера бехьтохкам баккха Вашингтоно официальни ваклаш тIертар коота боаш аш ца. ДРВ территориальни хишкара, портташкара, долхача хишкара минаш дIабоахилга США-ьс ше тIехьа доахаш хIарах хIьта а. Хlьта Кьулбеъьен Вьетнаме соглашене тIа оттадаьча тайпара эгIа чIоагIъара сайгонски эскарга дIаала тIерт американцаш, бокъо йоаш сайгонски режима герз, тIома яхоьаам, тIома тIирс тел.

Кхетаяш, Вьосоцщача кхъьегачча. са ца кходеш къосвам лоаттабарах яьккхача коталожаех дьяна беркат вьетнамски халкъагара дIаннкха тIерташ деладу

уж, дерриге гIуларехаш чакхдаргдоаилгга. IIхьабакъда, BIаmarIкхийттача Штаташа 1954 шеграда Женевски соглашенеи толхарах дьяна 'хуьам дага доралаш, хIаиз цакхха ца хиннача тайпара лоаръхIам да Вьетнам дайм йийкъа доаттаяра халкъа хуьлатара режим мелла бокъобеъьена каййолларен уйлаш дегчура дIаиканаза долча низий тийна балхан юхатохар.

Доггдака мегаргдолаш да, толаме чакхъьлъначуя бахача наьха яьца дунен халкъашта юкъерчI конференце шиЙ решенешца оагIонаша Парижехь соглашенин шиЙ капиталех чакхъьккхера новкъостаг дерггилларга. «Соглашенин протоколаш» — белгалдоаккх Вьстиначех лаьца яьча дукхаза халкъашта юкъерчI конференцин резултаташ шиЙ планех чIоагIъара, из йиззам масеттаг оагIорахьарех чакхъьккхара мел бокхха доаръхIам бу. Соглашенина тIаурга яздаьта йиъ оагIонал совгIа, цунна юкъе дакъа лаьцар СССР-о, Франце, Китай, Великобритане. хIаьта иштта тIехьахам зембоахачен дунен халкъашта юкъерчI конносе болх йIаболаьнбаьб. IIхьабакъда, датем цо боьзна эгIаза ца хьоаеп йиш йоллаш дац соглашени, эгIара хьалъхха тIом соцабера уьсовеш кхдачIаьнела юкъерIадакхха халдинза сайгонски администрацин тIертар. Сайгонски бIуво, Кьуьйбеъьен Вьетнамерча демократически низий полицеи толхас Iеруьни февраль бетта герз-ка а яйца 19 хиззаза напаленаЙ РЮВ ВРП тIехьожам лоаттабеча районашта ,соглашене тIа лаьаздаь латта Кьулбеъьен Вьетнаме шн администрацин, шн эскар, цар тIехьожам лоаттабеча шн зона хилар иштта вогIча тойпарча телха а деш.

Сайгонски марионеткаша соглашени теххарах США-на тIера бехьтохкам баккха Вашингтоно официальни ваклаш тIертар коота боаш аш ца. ДРВ территориальни хишкара, портташкара, долхача хишкара минаш дIабоахилга США-ьс ше тIехьа доахаш хIарах хIьта а. Хlьта Кьулбеъьен Вьетнаме соглашене тIа оттадаьча тайпара эгIа чIоагIъара сайгонски эскарга дIаала тIерт американцаш, бокъо йоаш сайгонски режима герз, тIома яхоьаам, тIома тIирс тел.

Кхетаяш, Вьосоцщача кхъьегачча. са ца кходеш къосвам лоаттабарах яьккхача коталожаех дьяна беркат вьетнамски халкъагара дIаннкха тIерташ деладу

ХЬАХУРГЬЯ ХИЙ ДЕХКА СОМИЙ БЕШАМАШ

Мелиорацие дакъе цхьана лелаДеча советско - афганскн гIуларехий эгIара хьалхара опыт яр Кабул яхача ах йисте гIолла Джалалабадски - ирригационни комплекс хьаьга. Цига 70 километр гаргта дIаьха ийс километр тоннель а йолаш магистральни канал дьаьккад, хьалъьий платинен гидроэлектростанцин. Балхий ерригIанца цкъа чакхъьлъначуя тIехьагIа хий гIоргда эрий лаДача 30 эзар гектар совгIа долча лаьтташ тIа. Ирригационни комплекс хьалъера эшиш чел йолаш техника Советски Союзо еинай.

Гидрогеологически хьалаш хала дале а—тIо бола, тух ув пьаьтташ, — комплекса хьалхара аргIа экспуатацие дIаларгья эгIара лоацаГIча хана. Карацрзаьна моттиге (цхи эзар совгIча гектара тIа) .паччалъхкеп ши боахам биллаб цитрусови оливковни гаьнаш кхеепи.

Сарде яха йоккха ирригационни система хьаеш латт Газнийски провинце СССР цовкъостал а деш. Плотинеп водохранилищеп юкъе а йолаш Гирса хьалхара аргIа хьалъъь яьлар 1967 шера, хIаьта

ТУРЦИ. Стамбула гаьна доаннаш, Босфора тIа гIолла (сурта тIа) тIиЙ туладан латт, мекка европейски - азиатски доакъош вIошш дувзарг а долаш. Цун хи тIа гIоллара дIоахал 1074 метр кургда, вешта дерриге а дIоахал — 1560 метр, хи тIера хьал 64 метр лакха кургда. Юхь хьалловцаргIола 165 метр дакха

бIоагIиЙ хьалъоттадаьъ. Кердача тIаь кIал гIолла чакхдувалургIа тIа этгара доккхагIа дола кемаш а.

Тьы- 2 шера тилда даккха лерхI. Цо кьоастдергда дIа-ъа хьара хIиъз хьалъа хьалъа тIера йоллаш хилеп тарлу. Кхоанеп ломмеп жьалъа. юкъ-ъокъе екъаш, наг-наг-ъъа лаьгIо йоачан йоллаш а хул. ШиЙ тайпара хул ЙиЙ фантази—е селхан хиннача телепередачашка бIаргадайна чутIара, е биЙнача фальта тIара, е шиЙ уйлаиаца хьайолаь. Маттара енай цо Янила «Белая» тIа дагIан ваьхкар-ъ. Цо дагIан йоаш цIенкаттаца ЯнIиг?» МалагIча мультфильма тIара, малагIча фальта тIара, малагIча уйлаЙ кхайленашкара? Цунцара а, воханцара а, кхоалагIчунара а ена хила мег.

Сафарова ЯнаЙ цIи майна тIехьъьара хоаш ца хиннарех тешсо.

Игорь ПОМЕРАНЦЕВ,
(АПН).

г. Киев.

ХУДОЖНИЦА... БАРХI ШУ ДАЬННАД

Червоное дуккхачаца йоаш Яна Сафарова, бархI шу мара далаиза из яле а. № 26 йолча школа иоллагIча классе дешаш йолча ЯнаЙ цIи хезаЙ рисованеча чIоагIа тIакхуьш из хIиларах ХIаиале а ииЙ къьсста ши выставка хинна хьаьгIа художественни культура Дворецеп городской драматически театра фойен, хIьта ца дун цхьадола балхан дукха ха йоацаш слованцн городе Марунне хиннача дунен халкъашта юкъерчI выставке дахьяйтад.

Яна дешка сурташ сакъердам беш дац. Уж цхьаьна талмаста дехкача санна хете а, маIан доацаш дац. Малх чубиза ЯнаЙ альбомашка, цхьабакъда, цун сурташ гIадвуган а, гIайгIане а, кхыметтел кхайлагIа маIан доалаш а хул. ШиЙ тайпара хул ЯнаЙ фантази—е селхан хиннача телепередачашка бIаргадайна чутIара, е биЙнача фальта тIара, е шиЙ уйлаиаца хьайолаь. Маттара енай цо Янила «Белая» тIа дагIан ваьхкар-ъ. Цо дагIан йоаш цIенкаттаца ЯнIиг?» МалагIча мультфильма тIара, малагIча фальта тIара, малагIча уйлаЙ кхайленашкара? Цунцара а, воханцара а, кхоалагIчунара а ена хила мег.

Сафарова ЯнаЙ цIи майна тIехьъьара хоаш ца хиннарех тешсо.

Игорь ПОМЕРАНЦЕВ,
(АПН).

г. Киев.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

6 март

I ПРОГРАММА:

16.15 — Передачай программа. 16.20— Яздаротув. Катаева произведенеи йола литературах йола учебни передача. 17.00 — Босбола телевиденин. Бератта. 17.30 — «Дунен халкъай творчествон». 18.00 — Кавдалаеш. 18.10 — «Ноч-Гlалгlайе гlолда». Информационни программа (урсийн гlалгlайн металл). 18.35 — Киножурнал. 18.45 — Дунен лаьккаита юкъера обозрени (гlалгlай меттала). 19.00 — «Массовая зарядка». 19.45 — Босбола телевиденин. Афинехьарчу Европи кубок. Телевизин. Финалан спектакль. 22.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — «Эфире» «Хоккей. Советски клубан командашца. Передаш» (Финляндин). 23.00 — Спортивни обозрени. 23.30 — Концерт-спектакль. 25.00 — Кердалараш, передачай программа.

II ПРОГРАММА:

19.15 — Из1алгIа литературна хьалхарчаьнан. «Гlишлошний управление пхеалгIа СМУ гlишлошерин пхеалгIа (гlалгlай меттала). 19.35 — Документальни фильм. 19.45 — Спортивна хроника. 19.55 — Шоана, IIамагIдарган. 20.05 — «Пальтахана — дика кийчо». Грозненски шуйлй совхоз (гlалгlай меттала). 20.20 — Киножурнал. 20.30 — Социалистически шен халкъаьта лелаеларга отгадаь концерт (нохчий меттала).

7 март

I ПРОГРАММА:

14.55 — Передачай программа. 15.00— Футбол. Кубкан лелаеларг кубок. «Спартак» (Москва) — «Милан» (Миланг, Сочера передача. 17.00 — Дунен халкъашта юкъерча кхаьаьаьа Денна — 8-та марта хьаьгIа торжественни церемонин концерти. СССР Докхкхача театрера трансляни. 21.00 — «Хьа. Информационни программа. «Сатурн» сценека» фотовитрина». Музыкальни программа. 22.00 — Футбол. Европейски чемпионан кубок. «Динамо (Киев) — «Реал» (Мадрид). Одессера передача. Пистеьлъюнан — кердалараш, передачай программа.

II ПРОГРАММА:

17.00 — «Ноич-Гlалгlайне гlолда». Информационни программа (урсийн нохчийн металл.). 17.25 — Киножурнал. 17.35 — «Дай-мехка» мехкарашта хетаяь я...». 18.15 — Детский экран. «Вершок» яха телефильм. 18.45 — «Цlен дакъахьа хилда шун, хьамсара кхалкхо» (нохчий меттала). 19.05 — Выступ яха художественни фильм. 20.40 — Ахматова Рансай творчества оагIонаш. 21.10 — «Шовна, кхалкхо», Зыкинан оттадаь концерт.

РАДИО

6 март:

6.30 — «Юртара вахар». 6.45 — Хозяйство. 6.55 — Хьоттам. 7.20 — «Грозненский рабочий» газетан обозрени. «Комсомольское знамя» газетан обзор. 7.28 — «Сердало» газета обзор. 16.00 — «Атеистически кхетам бахара психологически проблемаш» яха беседа. 16.15 — «Индустре болаь» (нохчий меттала). 16.30 — «Пропагандистан доза доаш яха беседа (нохчий меттала). 16.45 — «Наьна байнаьрган болеа» (ирсий меттала). 18.00 — «Халкъай вежарий дегаьнаш» яха корреспонденции (гlалгlай меттала). 18.10 — Керда хоамаш (ирсий, нохчий, гlалгlай меттала).

7 март

7.20 — «Грозненский рабочий» газете обзор. 7.28 — «Ленинан некъ» газета обзор. 8.35 — «Ленинан некъ» яха передача (нохчий меттала). 15.00 — «Ноич-Гlалгlайне индустре» (гlалгlай меттала). 15.15 — Юртара вахар (нохчий меттала). 15.30 — Сат. автомобиль, пикь (ирсий меттала). 15.45 — «Санитарни культурни эпаш и массанена» яха беседа (нохчий меттала). 16.00 — Картерой вахар (нохчий меттала). 16.25 — Керда хоамаш (ирсий, нохчий, гlалгlай меттала). 17.00 — Дунен халкъашта юкъерча кхаьаьаьа Денна — 8-та марта хьаьгIа торжественни заседанин концерти. СССР Докхкхача театрера трансляни.

ХАОТТАМ

Техан республике гIоллеи Грозни хувнаьлуш морхаш а бохаш, бехаш а йоаш, малхбузехьара секунде 0—4 метр мук а хьекъаш ха хилеп фегарга температурца республике гIолла 6—10. Грозне 7—10 градус йIоьхал йолаш хилеп тарлу. Кхоанеп ломмеп жьалъа. юкъ-ъокъе екъаш, наг-наг-ъъа лаьгIо йоачан йоллаш, хьала лостам боацаш секунде 3—7 метр мук хьекъаш ха хилеп фегарга температура бийсашка 0—5 градус шелаш, денашка 1—6 градус йIоьхал йолаш. хIаьта долаш районашка наг-наггалъа лоа а дехкаш, бийсашка 7—12 градус шелаш йолаш хилеп тарлу.

Метеостанция.

ТХА АДРЕС: 364051 г. Грозный-51, Ленина улица 11 (3-гIа этаж) Телефо наш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехьтохкама секретара — 3-34-38; партийни вахарен культуран отделий—3-61-46; промышленносто отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела—3-42-28; письмой отделен бухгалтерен — 2-60-71.

НАШ АДРЕС: 364051 г. Грозный, ул. Ленина 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем и бухгалтерии — 2-60-71.

Газет ярадуал шинаьрен, ерен, шоаттен де ношна.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революце проспект 7/84. Типография изва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84. Заказ № 2315.

СФ05064.